

Tineri în Europa

Materialul prezent a fost realizat cu sprijinul studenților:

Agafiței Alina Florina
Andronic Alexandra Giuliana
Aursulesei Tudor Mugurel
Baltaș Simona
Budiș Andrei
Bugeac Mariana
Caraman Cristian

Dimofte Oana
Irimia Sorina
Lupașcu Andreea Florentina
Mihăilescu Adelina
Rădescu Anca
Rudinciuc Bianca
Tiron Lucia Mădălina

Anul 3, Specializarea Economie și Afaceri Internaționale, Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Coordonator: prof. univ. dr. Gabriela Carmen Pascariu
Editor: Sorin Mazilu

Responsabilitatea materialelor publicate aparține autorilor.

Ilustrațiile grafice cuprinse în broșură sunt oferite cu sprijinul Serviciilor Audiovizuale ale Comisiei Europene (<http://ec.europa.eu/avservices>).

Copertă: O femeie mergând în fața unui graffiti ce ilustrează a zecea prioritate a Comisiei lui Juncker: O Uniune a Schimbării Democratice.

© European Union, 2015 / Sursa: AFP-Services ,EC - Audiovisual
Service/Photo: Leguerre Johanna, Dechoux Thomas

*Această broșură a fost cofinanțată prin
programul Lifelong Learning al Uniunii
Europene Jean Monnet Chair Ad Personam
Grant No. 2013-3015 / 001 - 001 "EU
sustainable development, regional cohesion and
European policies" (application no. 542962-
LLP-1-2013-1-RO-AJM-CL)*

**Lifelong
Learning**

Echipa de proiect: prof.univ.dr. Gabriela Carmen Pascariu (coordonator), cercet.dr. Ramona Frunză (Țigănașu), lect.dr.univ. Lucian Dumitru Dirdală, lect.univ.dr. Teodor Lucian Moga, conf.univ.dr. Ludmila Coadă, prof.univ.dr. Constantin Iordache, prof.univ.dr. Xenia Patraș, lect.univ.dr. Elena Ciortescu

CUPRINS

I. Politici și programe europene pentru tineri	5
<i>Educația, formarea și tineretul în Europa</i>	5
<i>Cadrul strategic - Educație și formare profesională 2020 (ET2020)</i>	<i>8</i>
<i>Oportunități de finanțare pentru tineri.....</i>	<i>13</i>
<i>Cultura și creativitatea în Europa</i>	22
<i>Programe care sprijină cultura și creativitatea</i>	<i>25</i>
 II. Gânduri ale tinerilor despre Europa	 35
<i>Europa, un viitor al tinerilor?</i>	<i>35</i>
<i>Valorificarea identității culturale românești în UE</i>	<i>40</i>
<i>Republica Moldova – un stat rătăcit în drum spre Uniunea Europeană</i>	<i>44</i>
<i>Statele Unite ale Europei</i>	<i>49</i>
<i>Cuvântul: un fundament social</i>	<i>53</i>

„One campus”

© European Union, 2006 / Sursa: Reporters Press Agency / Fotografie: Schroeder Alain

I. Politici și programe europene pentru tineri

Educația, formarea și tineretul în Europa

*Baltag Simona,
Irimia Sorina,
Mihăilescu Adelina,
Rădescu Anca,
Rudinciuc Bianca*

Educația a fost întotdeauna considerată mai mult o valoare națională decât o competență a Uniunii Europene. Însă aceasta este importantă nu numai pentru individ, ci și pentru membrii întregii comunități.

În prezent, Uniunea Europeană finanțează programe educaționale, profesionale și de consolidare care încurajează tinerii să profite de oportunitatea de a trăi, studia și lucra în alte țări. Cel mai cunoscut dintre acestea este programul Erasmus, în care mai mult de 2.000.000 de studenți au luat parte la schimburi

*„Piatra de temelie a oricărui stat
este educația tineretului său.”*

Diogene din Sinope

inter-universitare și de mobilitate în ultimii 20 de ani. Începând cu anul 2000, conștientizând importanța educației și a formării din perspective economice și sociale, statele membre ale UE au început să lucreze împreună la realizarea și implementarea unor cadre strategice pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale. Cadrul în curs, intitulat „ET 2020”¹, vizează patru obiective strategice.

¹ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=uriserv:ef0016>.

Obiective strategice

1. *Realizarea în practică a învățării pe tot parcursul vieții și a mobilității – sunt necesare progrese privind punerea în aplicare a strategiilor de învățare pe tot parcursul vieții, dezvoltarea cadrelor naționale pentru calificări în legătură cu Cadrul european al calificărilor și stabilirea unor parcursuri educaționale mai flexibile. Ar trebui să fie extinsă mobilitatea și să se aplice Carta europeană a calității pentru mobilitate;*
2. *Îmbunătățirea calității și a eficienței educației și formării – toți cetățenii trebuie să poată dobândi competențe-cheie, iar toate nivelurile de educație și formare profesională trebuie să devină mai atractive și mai eficiente;*
3. *Promovarea echității, a coeziunii sociale și a cetățeniei active – educația și formarea ar trebui să permită tuturor cetățenilor să dobândească și să dezvolte abilități și competențe necesare pentru a permite ocuparea unui loc de muncă și continuarea învățării, cetățenia activă și dialogul intercultural. Dezavantajul educațional ar trebui să fie remediat prin asigurarea unui învățământ preșcolar de înaltă calitate;*
4. *Stimularea creativității și a inovării, inclusiv a spiritului întreprinzător, la toate nivelurile de educație și formare – promovarea dobândirii de către toți cetățenii a unor competențe transversale și garantarea bunei funcționări a triunghiului cunoașterii (educație-cercetare-inovare). Ar trebui promovate parteneriatele dintre întreprinderi și instituțiile de învățământ, precum și comunitățile mai largi de cursanți, care să implice reprezentanți ai societății civile și alte părți interesate.*

Prin participarea la activități de învățare reciprocă, prin stabilirea unor valori de referință și prin urmărirea progresului pe baza indicatorilor cheie, cele 28 de state membre urmăresc să răspundă coerent la provocările comune, păstrând în același timp suveranitatea lor individuală în domeniul politicii educației.

Uniunea Europeană este, de asemenea, un partener în diverse proiecte inter-guvernamentale, inclusiv procesul de la Bologna, al cărui scop este acela de a crea un spațiu european de învățământ superior, prin armonizarea structurilor de studii universitare și a standardelor academice de asigurare a calității în toate statele membre ale UE precum și în alte țări europene.

7,5 milioane de tineri cu vârste cuprinse între 15-24 ani - aproximativ populația totală a Elveției - nu ocupă un loc de muncă, nu beneficiază de educație sau formare (denumiți generic în continuare NEET - *Not in Employment, Education or Training*) în cadrul Uniunii Europene. În Grecia, unul din cinci tineri se află în această situație (250.000 persoane).

Marea Recesiune a lovit cu putere grupa tinerilor, cu o rată NEET ce a crescut dramatic în majoritatea țărilor membre ale Uniunii Europene. Cele mai mari creșteri absolute au fost înregistrate în Croația, Grecia, Cipru, Italia și România.

Grupa de vârstă 15-24 de ani include tineri în diferite etape ale vieții lor. Tinerii cu vârste cuprinse între 15-19 ani sunt în mare majoritate încă în învățământul secundar obligatoriu, însă chiar și rate scăzute ale NEET în rândul acestora sunt îngrijorătoare întrucât acești tineri sunt cei mai predispuși să nu mai dobândească o calificare.

Rata NEET este un indicator de excludere, atât de pe piața forței de muncă, cât și din educație. Ratele ridicate NEET sunt un motiv de îngrijorare politică, deoarece acestea sugerează o tranziție întreruptă între școală și locul de muncă, precum și o mai mare implicare a tinerilor în economia „informală”. Deoarece mulți dintre acești tineri se vor lupta pentru a se integra pe piața muncii, acest lucru va implica costuri individuale și sociale mai ridicate.

Uniunea Europeană a adoptat primul său program de educație (programul COMETT, conceput pentru a stimula legăturile și schimburile între universități și industrie) în iulie 1987. Acest program a fost urmat rapid de programul Erasmus, care a promovat relații inter-universitare și de cooperare, precum și mobilitatea studenților (lucru realizat și în anul 1989 prin programul "tineret pentru Europa", primul sistem de susținere al schimburilor dintre tineri al Uniunii Europene). Aceste programe au fost adoptate de țările UE, dar cu sprijin considerabil din partea Parlamentului European care a finanțat bugetele chiar înainte de adoptarea instrumentelor juridice.

Uniunea Europeană a abordat două tipuri diferite de instrumente de creștere a calității și deschiderii sistemelor de educare și formare ale statelor membre:

- un set de instrumente de politici prin care țările UE sunt încurajate să își dezvolte propriile sisteme de învățământ și să învețe din succesele celorlalți;

- un program pentru sprijinirea schimburilor, relațiilor și învățării reciproce între școli, universități sau centre de formare profesională, precum și între autorități politice responsabile pentru aceste zone ale diferitelor state membre.

Un punct de cotitură în implicarea Uniunii Europene în domeniul educației a fost formularea Agendei de la Lisabona și aplicarea Metodei Deschise de Coordonare în domeniul Educației. Această agendă a vizat “transformarea Uniunii Europene în cea mai competitivă economie din lume până în 2010” și viza semnificativ sectorul educației și formării profesionale, ca principale modalități de atingere a acestui scop. În iunie 2010, Consiliul European a adoptat Strategia Europeană 2020 în care educația, formarea și învățarea pe întreg parcursul vieții joacă un rol care probabil este chiar mai mare decât în Strategia de la Lisabona (2000-2010). Cadrul strategic *Educație și formare profesională 2020* conduce cooperarea Uniunii Europene în domeniul educației și formării profesionale și conține patru obiective cheie și șapte obiective de referință. Două obiective principale din Cadrul Strategic au fost top-clasate în cadrul Agendei Europa 2020 și anume: *reducerea abandonului școlar timpuriu și creșterea nivelului terțiar* în întreaga Uniune Europeană. Într-adevăr, Cadrul este menit să fie strâns legat de semestrul European, ca parte din guvernanta economică Europa 2020, astfel că recomandările specifice unor anumite țări sunt uneori legate de educație și formare profesională.

Cadrul strategic - Educație și formare profesională 2020 (ET2020)

ET2020 este succesorul „Educație și Formare 2010” (ET2010), program de lucru care a fost lansat ca un răspuns la Agenda de la Lisabona din 2000. Scopul principal al cadrului este de a sprijini statele membre în dezvoltarea continuă a sistemelor educaționale și de formare. Acesta oferă obiective strategice comune pentru statele membre, inclusiv un set de principii în vederea atingerii acestor obiective, precum și metode de lucru comune cu domenii prioritare pentru fiecare ciclu de lucru periodic:

- *Transformarea învățării pe întreg parcursul vieții și a mobilității în realitate;*
- *Îmbunătățirea calității și eficienței educației și formării;*
- *Promovarea echității, a coeziunii sociale și a implicării active în societate;*
- *Consolidarea creativității și inovării, incluzând spiritul antreprenorial, la toate nivelurile educației și formării.*

Pentru fiecare din aceste obiective strategice, programul a identificat problemele cheie, indicatorii de măsurare ai progresului și căile propuse pentru atingerea obiectivelor concrete în cadrul Metodei Deschise de Coordonare (MDC), metoda de lucru.

Un element nou care a fost introdus de ET2020 este că perioada de până în 2020 este împărțită într-o serie de cicluri. Pentru fiecare ciclu de lucru se adoptă o serie de domenii prioritare pe baza celor patru obiective menționate anterior.

Această abordare mai flexibilă este menită să permită mai multe evaluări periodice ale progresului și atunci când este necesar, ajustarea domeniilor prioritare pentru următorul ciclu. Un raport al progresului trebuie elaborat la sfârșitul fiecărui ciclu, pe baza acestuia realizându-se evaluarea progresului statelor membre în conformitate cu obiectivele comune ET2020 și care contribuie la stabilirea zonei de prioritate pentru următorul ciclu.

Metoda deschisă de coordonare (MDC) în educație și formare

Metoda deschisă de coordonare este un instrument al strategiei de la Lisabona. Acesta strategie constă într-un proces voluntar pentru cooperare politică, bazată pe acordul cu obiective și indicatori comuni, care arată cum poate fi măsurat progresul spre atingerea obiectivelor. Se aplică în aria politică unde Uniunea Europeană are competențe limitate în conformitate cu tratatele acesteia, cum ar fi în educație și formare profesională.

Aceasta este, prin urmare, o metodă interguvernamentală în care statele membre doresc să se evalueze reciproc în conformitate cu o

metodă bazată pe “naming and shaming” (numind și învinuind), dar sub supravegherea Comisiei.

Comisia joacă într-adevăr un rol foarte activ în stabilirea obiectivelor, indicatorilor, reperelor dar și în monitorizarea evoluției lor, ceea ce îi conferă o pondere importantă în influența procesului.

MDC este metoda de lucru aplicată în vederea implementării cadrului strategic pentru cooperarea în domeniul educației și formării profesionale la nivel european.

Din punct de vedere practic, acest lucru poate fi efectuat în cadrul MDC prin diferite metode și instrumente de lucru, cum ar fi: stabilirea unor grupuri/rețele cu scopul de a implementa instrumente juridice (de exemplu, CEC Grupul consultativ); înființarea grupurilor de lucru pe diferite teme și grupuri de experți care abordează domenii politice specifice; organizarea de la egal la egal - activitățile de învățare și efectuarea de cercetare a datelor colectate și a analizei.

În domeniul educației, ET 2020, grupurile de lucru tematice (GLT) au trecut printr-o revizuire la solicitarea Consiliului din februarie 2013. Noul lor mandat se concentrează pe implementarea agendei ET 2020 și pe construirea legăturilor mai stricte cu semestrul european. Numărul semestrelor a fost redus pentru a se potrivi unor provocări importante. Rezultatele activităților trebuie să fie prezentate în mod regulat la Comitetul pentru Educație al Consiliului și reprezentanților naționali din cadrul reprezentării GLT cu scopul de a obține dreptul de proprietate asupra a ceea ce se discută în aceste foruri.

Grupurile de lucru tematice acoperă următoarele teme:

- Școala, inclusiv abandonul timpuriu al școlii și profesia de cadru didactic;
- Modernizarea învățământului superior;
- Educația și formarea profesională, cu un accent inițial pe ucenicii și învățarea bazată pe muncă, ca elemente cheie;
- Educația adulților, cu accent pe strategiile de a reduce numărul de adulți slab calificați;
- Competențele transversale, inclusiv TIC și competențele antreprenoriale;
- Învățarea online.

Legislația și instrumentele de politică

UE oferă sprijin în unele aspecte privind educația și formarea profesională slab dezvoltată - cu o politică de drept în care se aplică măsuri care sunt non-obligatorii, dar care transportă greutate politică:

- Delegații stabilesc, de obicei, un plan de acțiune al Comisiei. Acesta poate include, de asemenea, propuneri concrete de legislație.
- Green Papers sunt de obicei folosite pentru a lansa un proces de consultare. Ele prezintă orientări politice ale Comisiei pentru părțile interesate care ar dori să comenteze. Comisia va pregăti, în general, o propunere ulterioară.
- White Papers, reprezintă de cele mai multe ori următorul document al unei cărți verzi, prevăzută cu propuneri concrete de acțiune de către Comisie într-o anumită zonă.
- Concluziile Consiliului sunt orientări politice adoptate la reuniunile Consiliului. Deși nu au caracter obligatoriu, concluziile au aceeași putere politică ca un cadru de referință.
- Rezoluțiile Consiliului sunt documente care sunt produse la sfârșitul dezbaterilor tematice în cadrul Consiliului European. Chiar dacă nu sunt obligatorii, acestea au fost de multe ori transpuse în legislația UE prin activitatea Comisiei Europene, Consiliului de Miniștri, sau Parlamentului European.
- Recomandările și avizele nu sunt instrumente obligatorii emise de Comisie pentru a defini punctul său de vedere și sugerează o linie de acțiune, o anumită problemă. Deși nu au nici o forță juridică tehnică, ele transportă greutate politică și morală.

Măsurarea progresului: indicatori și standarde

Pentru a măsura progresele înregistrate în atingerea obiectivelor strategice ET 2020 - educație și formare, statele membre au convenit să înființeze instrumente de măsurare, obiective de referință și indicatori de progres. Rolul acestor indicatori și criterii de referință este de a ajuta structura performanței educaționale a datelor pe diferite sisteme de educație între statele membre și, prin urmare, să devină cadre de referință și comparație pentru stabilirea și elaborarea politicilor în viitor.

În mai 2009, Consiliul a adoptat un set de criterii de referință care urmează să fie realizate până în 2020. Aceste cinci repere au fost

obiectivele principale selectate pentru Europa 2020 și pentru dezvoltarea socio-economică.

Criterii de referință pentru 2020

- Participarea Pre-școală: cel puțin 95% din copiii cu vârste cuprinse între patru și vârsta de pornire a învățământului primar obligatoriu ar trebui să participe la educația timpurie;
- Rezultate scăzute: ponderea copiilor cu aptitudini insuficiente de citire, matematică și științe trebuie să fie mai mică de 15%;
- Abandonul școlar timpuriu: ponderea persoanelor care părăsesc timpuriu educația și formarea profesională trebuie să fie mai mică de 10%;
- Dobândirea de calificare în cadrul învățământului terțiar: ponderea tinerilor în vârstă de 30-34 ani cu un nivel de educație terțiară ar trebui să fie de cel puțin 40%;
- Persoanele adulte - participarea la învățarea pe întreg parcursul vieții: o medie de cel puțin 15% dintre adulți (grupa de vârstă 25-64 de ani), ar trebui să participe la învățarea continuă.

Noul cadru de cooperare ET 2020 menționează în mod explicit că valorile de referință nu trebuie să fie considerate ca obiective obligatorii pentru statele membre. Țările UE sunt mai degrabă încurajate să contribuie la realizarea colectivă a criteriilor de referință la nivelul UE, în funcție de nevoile lor specifice și de priorităților naționale.

Oportunități de finanțare pentru tineri

Erasmus+

Programele comunitare, cum ar fi Erasmus+ sunt de asemenea instrumente de implementare ale politicilor cheie. Fondurile Uniunii Europene, gestionate în cea mai mare parte de către Comisia Europeană și Agențiile Naționale, se pot acorda instituțiilor publice sau instituțiilor non-guvernamentale. Fondurile sunt destinate să sprijine punerea în aplicare a politicilor UE, dar și pentru a urmări în continuare interesele UE în domeniile politicilor specifice. Fondurile sunt deosebit de importante în domeniile în care UE nu dispune de competențe formale, cum ar fi educația și formarea profesională. La începutul anului 2014 a intrat în vigoare noul program Erasmus+ care reunește șapte foste programe, inclusiv Programul Tineretul în acțiune, program ce s-a desfășurat în perioada 2007-2013.

Erasmus+ se va implementa până în anul 2020. De asemenea, pentru prima dată, sportul este inclus ca un program comunitar. Cu un buget de 14,7 miliarde de dolari, având o creștere de 40% față de fostele programe, Erasmus + își propune să ofere oportunități pentru peste 4 milioane de europeni, în ceea ce privește studiul, câștigarea experienței de muncă și voluntariatul în străinătate.

Programul a fost conceput cu o arhitectură simplificată bazată pe trei Acțiuni Cheie:

- **Acțiunea-cheie 1:** oportunități de mobilitate în scop educațional pentru studenți, doctoranzi, cursanți, tineri voluntari și tineri, în general, precum și pentru profesori, formatori, lectori și lucrători tineri.

- **Acțiunea-cheie 2:** Posibilitatea de a construi parteneriate care conduc la colaborări în cadrul și între instituțiile și organizațiile de formare a tineretului, precum și între lumea educației și cea a muncii.
- **Acțiunea-cheie 3:** Sprijinirea proceselor de reflectare, dialog și consolidare pentru realizarea reformei în politicile și sistemele de educație, formare și tineret.

În cadrul acestor trei componente, foste nume de marcă și sectoare au fost păstrate, cum ar fi Erasmus, Comenius, Leonardo da Vinci și Grundtvig, ceea ce face mai ușor pentru beneficiari să găsească programele relevante pentru ei. Într-o manieră generală, normele administrative și financiare au fost simplificate (ex: generalizarea utilizării sumelor forfetare).

O serie de caracteristici importante ar trebui subliniate în actuala perioadă de programare, cum ar fi recunoașterea și validarea competențelor și a calificărilor, dimensiunea internațională, multilingvismul și echitatea. Erasmus+ are ca scop facilitarea accesului la mobilitate în scop educațional a elevilor dezavantajați (economic, zone aflate la distanță etc).

A1. Erasmus+ Suport pentru mobilitatea persoanelor în scop educațional (Acțiunea-cheie 1)

Erasmus+ include o varietate de oportunități de mobilitate pentru cursanți și personalul din instituțiile și organizațiile de educație, formare și tineret.

Pentru elevi, obiectivele acestor oportunități includ îmbunătățirea performanțelor de învățare, îmbunătățirea șanselor de angajare și îmbunătățirea perspectivelor de carieră, precum și îmbunătățirea dezvoltării personale și participarea în cadrul societății.

Pentru personal, obiectivele includ îmbunătățirea competențelor, creșterea capacității acestora de a susține noi căi de modernizare în cadrul organizațiilor lor educaționale sau de tineret, precum și extinderea capacității de adaptare la diferite practici, politici și sisteme.

A. Programe pentru studenții din învățământul superior

Studenții pot petrece 3-12 luni studiind la o universitate sau colegiu într-o altă țară. Alternativ, se poate opta pentru un stagiu la un loc de muncă în străinătate, cu o durată cuprinsă între 2 și 12 luni.

Studiul sau stagiul poate fi în orice domeniu sau disciplină academică, la nivel de licență, masterat sau doctorat. De asemenea, este posibilă combinarea unui stagiu cu o perioadă de studiu în străinătate. Absolvenții recenți ai învățământului superior pot face, de asemenea, un stagiu în străinătate în termen de un an de la absolvire. Însă totul trebuie să fie planificat. Selecția trebuie să aibă loc obligatoriu de către universitate sau colegiu în timpul ultimului an de studiu.

Erasmus + sprijină, de asemenea, oportunitatea ca o parte a studenților europeni să studieze în afara granițelor continentului iar studenții din alte părți ale lumii să studieze în Europa.

Cui i se adresează?

- Elevilor, studenților sau doctoranzilor care doresc să studieze ori să se formeze în străinătate, sau să primească o diplomă comună emisă de mai mult de o universitate;
- Stagiarilor sau ucenicilor în căutarea extinderii abilităților lor în străinătate;
- Tinerilor care doresc să beneficieze de un schimb sau voluntariat în străinătate;

B. Programe de împrumuturi pentru studenții la masterat

Erasmus + sprijină împrumuturi noi, low-cost pentru a ajuta studenții la masterat să studieze în alte țări europene, în condiții favorabile de returnare a sumei acordate.

Studenții sunt în măsură să aplice pentru un împrumut în vederea obținerii unei diplome de master în străinătate și pot împrumuta până la 12.000 € pentru un curs de un an sau până la € 18.000 pentru un curs de doi ani.

Împrumuturile sunt furnizate de intermediarii financiari selectați în țările în care se desfășoară programul. Erasmus + oferă masteranzilor din toate colțurile lumii șansa unei burse pentru urmarea unor

programe de studii la nivel internațional, în cadrul parteneriatelor universitare.

C. Programe de mobilitate în domeniul educației și formării profesionale (EFP)

Mobilitatea în străinătate poate ajuta tinerii în educația și formarea profesională în vederea obținerii de competențe necesare pentru ocuparea unui loc de muncă în cadrul actualei piețe competitive.

Studentii școlilor de formare profesională, stagiarii și ucenicii pot completa un stagiu sau o ucenicie în străinătate, într-o companie, mediu de lucru (de exemplu, ONG, organizație publică) sau școală profesională, cu o perioadă de învățare la locul de muncă ce se poate întinde de la două săptămâni la un an.

De asemenea, absolvenții unei școli VET (*Vocational education and training*) sau societăți pot participa la o activitate de mobilitate. Absolvenții recenți trebuie să-și desfășoare stagiul în străinătate în decurs de un an pentru a obține calificarea.

D. Programe de mobilitate pentru tineri

Schimburile de tineri îi ajută pe aceștia să dobândească abilități importante, cum ar fi managementul de proiecte și munca în echipă. Astfel de oportunități în afara mediului școlar permit grupurilor de tineri să realizeze un program structurat de activități (de exemplu, un amestec de ateliere de lucru, exerciții, dezbateri și jocuri de rol) într-o altă țară în interiorul sau în afara UE.

Serviciul European de Voluntariat poate fi considerat o oportunitate ideală pentru tinerii ce urmăresc să își dezvolte abilități de cooperare inter-organizațională, în domenii precum asistență socială, de mediu, programe de educație non-formală, TIC, cultură și multe altele. Acesta reprezintă pentru tineri, de asemenea, o oportunitate de creștere a nivelului de încredere personală, de a se simți mai activi în calitate de cetățeni precum și o oportunitate de experimentare a unui alt mod de viață. O activitate de voluntariat poate dura până la un an, iar participanții pot sprijini toate tipurile de cauze, în interiorul sau în afara Uniunii Europene.

Schimburile de tineri se adresează celor cu vârste cuprinse între 13 și 30 ani. Serviciul European de Voluntariat este deschis tinerilor cu vârsta cuprinsă între 17 și 30 de ani.

E. Programe de mobilitate pentru personalul și lucrătorii cu tinerii

Dacă sunteți un profesor sau lucrați într-o întreprindere, există posibilitatea de a preda în cadrul unei instituții din străinătate, de a câștiga noi perspective profesionale și de a contribui la modernizarea și internaționalizarea sistemelor de educație și formare din Europa.

Profesorii, personalul nedidactic sau care lucrează cu tinerii pot urmări, de asemenea, formarea în străinătate, care include cursuri structurate, evenimente de formare și job-shadowing (învățare pe parcursul ocupării unui loc de muncă), dezvoltarea de noi cunoștințe și idei ce pot fi implementate și aplicate ulterior. Aceste activități pot dura de la două zile la două luni.

Cui i se adresează?

- Personalului și lucrătorilor cu tinerii din cadrul:
- Instituțiilor de învățământ superior (sau întreprinderilor);
- Școlilor;
- Organizațiilor de educație și formare profesională;
- Organizațiilor de învățământ pentru adulți;
- Organizațiilor de tineret sau altor organisme active în domeniul tineretului.

A2 Erasmus+ Suport pentru cooperarea pentru inovare și schimbul de bune practici (Acțiunea-cheie 2)

Erasmus + sprijină proiectele de parteneriat pentru organizații, instituții, companii și organizații de cercetare în domeniul educației, formării și tineretului.

Aceste proiecte încurajează colaborarea dincolo de frontiere și sectoare, în cadrul și între domeniile educației, formării și tineretului cu piața muncii. Obiectivele lor includ inovarea și modernizarea practicilor, consolidarea cooperării și transferul de cunoștințe la nivel organizațional, local, regional, național și european. În domeniul învățământului superior, ele acoperă, de asemenea, proiecte de

consolidare a capacităților care reunesc instituții de învățământ superior din țările de implementare a programului și cele partenere.

Devenind implicate în aceste proiecte de parteneriat, organizațiile participante sunt de așteptat să dezvolte medii mai moderne, dinamice și profesionale, o capacitate crescută de a lucra la nivel UE/internațional și abordări mai inovatoare pentru abordarea grupurilor țintă.

A3. Erasmus+ Suport pentru reforma politică a sistemelor de educație, formare și tineret (Acțiunea-cheie 3)

Erasmus + sprijină acțiunile politice necesare îndeplinirii obiectivelor Strategiei Europa 2020 din cadrul strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale (ET 2020) și ale Strategiei Europene de Tineret.

Activități în sprijinul unor astfel de acțiuni includ inițiative pentru dezvoltarea, implementarea și evaluarea politicilor, relațiilor și instrumentelor de încurajare a dialogului și promovare a învățământului superior european în rândul factorilor de decizie, părților interesate și țărilor partenere, precum și întâlniri între tineri și factorii de decizie în domeniul tineretului (Dialog structurat).

Printre rezultatele scontate ale acestor acțiuni se numără îmbunătățirea calității și eficienței sistemelor de educație, formare și tineret, promovarea învățării reciproce și a cooperării transnaționale, dezvoltarea cunoștințelor și încurajarea participării active a tinerilor la viața democratică.

Jean Monnet: sprijin pentru studii și cercetări în domeniul integrării europene

Erasmus+ finanțează regimul special Jean Monnet în vederea stimulării predării, cercetării și analizei în domeniul studiilor de integrare europeană. Studiile de integrare europeană implică analiza originilor și a evoluției viitoare a Comunităților Europene și a Uniunii Europene (UE).

Acestea acoperă atât dimensiunea internă cât și cea externă a integrării europene, inclusiv rolul UE în dialogul dintre popoare și

culturi, precum și imaginea sa în jurul lumii. Oportunitățile sunt deschise instituțiilor de învățământ superior, din Europa și nu numai. Persoanele fizice nu pot aplica.

Țările participante

Țările participante la program sunt reprezentate de comunitățile ce pot oferi integral oportunitățile din componenta Erasmus +. Sunt incluse în această categorie toate țările membre ale Uniunii Europene, precum și următoarele state, în condițiile în care îndeplinesc toate cerințele necesare: Islanda, Liechtenstein, Norvegia, Elveția, Turcia și Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei.

Țările partenere la program: Toate celelalte țări ale lumii sunt țări partenere și pot participa doar la unele secțiuni ale programului.

Fondul social European

Fondul Social European este la fel de vechi ca și Uniunea Europeană și aparține Fondurilor Structurale ale UE, fiind un instrument financiar înființat pentru punerea în aplicare a politicilor regionale europene. Acesta a fost creat pentru a reduce diferențele de prosperitate și a crește nivelul de trai pe teritoriul UE, prin promovarea în special a ocupării forței de muncă, cu accent pe formare profesională. Din anul 2000, prioritatea principală, aliniată cu Strategia de la Lisabona, a fost îmbunătățirea educației și formării ca parte a unei politici de învățare pe întreg parcursul vieții. Cu elaborarea noului FSE 2014-2020 a fost creată o nouă categorie de regiuni- regiuni de tranziție - cu scopul de a facilita tranziția acestor regiuni, devenite mai competitive în ultimii ani, dar care încă mai au nevoie de sprijin specific.

Finanțarea este alocată pentru proiectele administrate de beneficiari din sectorul public și privat în statele membre, în funcție de cofinanțarea și de principiile comune de management. Codul European de Conduită privind Parteneriatele din 2014 va fi conceput și pus în aplicare în parteneriat cu Comisia Europeană și Autoritățile

Naționale și Regionale precum și alte părți interesate, cum ar fi societatea civilă.

Începând din 2014, Programele Operaționale au fost elaborate în comun de către Comisie și statele membre și descriu obiectivele tematice și prioritățile de investiții alese de țări.

Obiective tematice privind educația și formarea:

- Reducerea și prevenirea abandonului școlar timpuriu și promovarea accesului egal la învățământul preșcolar, primar și secundar, pe căi formale și non-formale pentru reintegrarea în educație și formare.
- Îmbunătățirea calității, eficienței și accesului la educația terțiară, în vederea creșterii nivelului de educație și a participării, în special pentru grupurile dezavantajate.
- Îmbunătățirea accesului egal la învățare pe tot parcursul vieții pentru toate grupele de vârstă, modernizarea cunoștințelor, aptitudinilor și competențelor forței de muncă, precum și promovarea căilor de învățare flexibile, inclusiv orientarea profesională și validarea competențelor dobândite.
- Îmbunătățirea pe piața muncii a sistemelor de educație și formare profesională relevante, facilitarea tranziției de la educație la muncă, consolidarea sistemelor de formare profesională (EEP) și calitatea acestora, includerea mecanismelor de anticipare a competențelor, adaptate curriculei și bazate pe sisteme de învățare duale și programe de ucenicie.

De reținut!

Educația, formarea și tineretul joacă un rol primordial într-o economie bazată pe cunoaștere, deoarece susțin creșterea economică și ocuparea forței de muncă prin încurajarea emergenței unei populații adaptabile și cu înaltă calificare. De asemenea, acestea consolidează coeziunea socială și cetățenia activă în cadrul Uniunii Europene.

Prin intermediul programelor destinate educației, formării și tineretului, Uniunea Europeană dezvoltă o dimensiune europeană, promovând mobilitatea și încurajând cooperarea.

Programul Erasmus+ are drept scop stimularea dezvoltării competențelor și a capacității de inserție profesională și sprijinirea modernizării sistemelor de învățământ, de formare profesională și pentru tineret.

Erasmus+ însumează un buget total de 14,7 miliarde de euro. Peste 4 milioane de persoane vor beneficia de sprijin pentru a studia, pentru a urma cursuri de formare profesională, pentru a munci sau pentru a desfășura activități de voluntariat în străinătate, printre acestea numărându-se 2 milioane de studenți din învățământul superior, 650.000 de ucenici și de elevi din învățământul profesional, precum și peste 500.000 de tineri implicați în programe de schimburi de tineri sau de voluntariat în străinătate.

Bibliografie

- 1) Antonio Novoa, *Ways of Thinking about Education in Europe*, Editura Springer Netherlands, 2002
- 2) Antonio Novoa, *Access to Education in Europe*, Editura Editura Springer Netherlands, 2014
- 3) Giorgio Brunello, Pietro Garibaldi, Etienne Wasmer, *Education and Training in Europe*, Editura Oxford University Press, 2014
- 4)*** [http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/index_en.php], 27/03/2015
- 5)*** [<http://www.ei-ie.org/>], 27/03/2015

Cultura și creativitatea în Europa

Andronic Alexandra Giuliana

Bugeac Mariana

Dimofte Oana

Lupașcu Andreea Florentina

Creativitatea este motorul principal al competitivității agenților economici pe o piață intens concurențială, cum este cea europeană (și nu numai). Să nu credem însă că trebuie să fim creativi doar pe piața concurențială.

A fi creativ înseamnă să imaginezi ceva ce nu a existat mai înainte sau să cauți noi forme și soluții, să introduci schimbări în societate și în economie, astfel activitățile originale transformând ideile în valori și legând creativitatea de inovare.

Creativitatea poate fi considerată o rezultată, în care cercetarea poate fi una dintre surse, alături de alți factori precum experiența, comunicarea, marketingul etc.

Schimburile culturale, cooperarea la nivel mondial dar și dialogul intercultural sunt elemente esențiale care influențează nu doar relaționarea dintre indivizi, societatea civilă, democrația și drepturile fundamentale, ci și impactul economic asupra sectoarelor culturale.

Din aceste motive, Consiliul European invită statele membre să ia măsuri pentru atingerea următoarelor 3 obiective:

- *Inscrierea culturii în programele de relații externe ale Uniunii Europene*
- *Punerea în practică a Convenției UNESCO privind promovarea diversității culturale*
- *Promovarea dialogului intercultural prin intermediul proiectelor și activităților propuse de Uniunea Europeană*

Tratatul de la Maastricht (1993) i-a permis Uniunii Europene, orientată în mod tradițional spre economie și comerț, să deruleze

acțiuni în domeniul culturii, pentru a proteja, disemina și dezvolta cultura în Europa.

Rolul UE vizează promovarea cooperării între operatorii culturali din diferitele state membre sau completarea inițiativelor lor, pentru a încuraja dezvoltarea culturală a țărilor UE, în paralel cu respectarea diversității lor naționale și regionale și de a pune în valoare patrimoniul cultural comun.

În acest sens, UE a creat instrumente de sprijinire a activităților culturale, cum ar fi programul ***Cultura*** sau inițiativa ***Capitala europeană a culturii***.

Statisticile arată că sectoarele creative și culturale generează o cifră de afaceri mai mare decât alte sectoare (ex: industria de automobile). **Industria culturală și creativă (ICC) au atins în UE o valoare de 535,9 miliarde euro (23.713 miliarde de lei), adică 4,2% din PIB la nivelul Uniunii Europene în anul 2012.** Aceste industrii asigură locuri de muncă pentru peste 7 milioane de persoane, ceea ce face din acest pilon cel de-al treilea angajator la nivel european, mai mult decât dublul domeniului auto, aproape o cincime dintre angajați fiind cu vârste sub 30 de ani. Mai mult, industriile culturale au avut o creștere de 0,7% a numărului de angajați în perioada crizei (2008-2012), contribuind semnificativ la ieșirea din criză a economiilor europene.

Tibor Navracsics, membru al CE, responsabil pentru Educație, Cultură, Tineret și Sport, și Silvia Costa, membru al Parlamentului European, au prezentat Premiul European pentru Literatură în 2015, în timpul unei ceremonii organizate la Concert Noble, în Bruxelles.

Acest premiu aduce recunoaștere celor mai buni autori noi și emergenți din Europa și este deschis țărilor care participă la Europa creativă, programul de finanțare al UE pentru sectoarele culturale și creative.

Tibor Navracsics, la tribuna MEX

Data: 23/06/2015 Referință: P-028639 / 00-18 Locație: Bruxelles - Concert Noble

© European Union, 2015 / Sursa: EC - Audiovisual Service ,Shimera / Fotografie: Ansotte Etienne

Programe care sprijină cultura și creativitatea

Programul Europa Creativă

În ce constă programul Europa creativă?

“Europa creativă” este noul program al UE care sprijină, între 2014-2020, sectoarele culturale și creative din statele membre, statele care participă la acest program putând atrage mai ușor noi investiții, care să ducă la crearea de locuri de muncă. Programul are un buget de 1,46 miliarde EUR și se adresează tuturor artiștilor și profesioniștilor din domeniul cultural și al audiovizualului, dar și organizațiilor din domeniul artelor spectacolului, al artelor frumoase, al editării de carte, al filmului, al televiziunii, al muzicii, al artelor interdisciplinare, al patrimoniului și al jocurilor video. Finanțarea va permite acestora să opereze în întreaga Europă și să atragă noi categorii de public, contribuind, în același timp, la protejarea diversității culturale și lingvistice a Europei.

De ce este necesar acest program?

Cultura joacă un rol major în economia UE. În urma unor studii s-a constatat că sectoarele culturale și creative reprezintă până la 4,5% din PIB-ul UE și aproximativ 4% din forța de muncă ocupată (8,5 milioane de locuri de muncă sau chiar mai multe, dacă se ține cont de impactul asupra altor sectoare). Europa este lider mondial al exporturilor de produse ce reprezintă industria creativă. Pentru păstrarea acestei poziții, Europa are nevoie să investească în sectoarele creative, pentru ca acestea să poată opera la nivel internațional. *Europa creativă* răspunde acestei necesități și va concentra investițiile acolo unde acestea vor avea cel mai mare impact. Noul program ține seama de contextul provocărilor create de globalizare și de tehnologiile digitale, care schimbă modul în care operele culturale sunt realizate, distribuite și accesate, precum și de modelele de afaceri și de sursele de venit în transformare. Aceste evoluții creează, de asemenea, oportunități pentru sectoarele culturale și creative. Programul urmărește să ajute sectoarele menționate să profite de aceste oportunități, astfel încât să beneficieze și să creeze mai multe locuri de muncă.

Ce țări pot solicita finanțare?

Programul Europa creativă va fi deschis celor 28 de state membre, și, în măsura în care acestea îndeplinesc anumite condiții, **țărilor membre ale Asociației Europene a Liberului Schimb** (Islanda, Liechtenstein, Norvegia și Elveția), **țărilor candidate și potențial candidate** (Serbia, Muntenegru, Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei, Turcia, Albania, Bosnia și Herțegovina, Kosovo) și **țărilor vecine** (Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Georgia, Moldova, Ucraina, Algeria, Egipt, Maroc, Tunisia, Iordania, Liban, Libia, Palestina, Siria și Israel). Țările din afara UE trebuie să plătească un „bilet de intrare” pentru a participa la program. Costul se bazează pe dimensiunea PIB-ului lor în relație cu bugetul programului.

Persoanele fizice pot solicita o finanțare?

Europa Creativă nu va fi deschisă pentru candidaturi individuale, dar aproximativ 250 000 de artiști și profesioniști din domeniul cultural vor primi finanțare prin proiectele prezentate de organizațiile culturale.

Mai exact, ce va sprijini programul Europa creativă?

Practic, toate proiectele care primesc sprijin vor avea o dimensiune transfrontalieră. Cea mai mare parte din buget va fi utilizată pentru acordarea de subvenții pentru proiecte individuale. Cu toate acestea, programul va sprijini, de asemenea, inițiative care urmăresc obiective similare precum Capitalele europene ale culturii, Marca patrimoniului european, Zilele europene ale patrimoniului și cinci premii ale Uniunii Europene (Premiul UE pentru patrimoniul cultural/Premiile „Europa Nostra”, Premiul UE pentru arhitectură contemporană, Premiul UE pentru literatură, premiile European Border Breakers, premiul UE MEDIA).

Care sunt problemele pe care le abordează programul?

În prezent, sectoarele culturale și creative nu profită la maximum de piața unică. Una dintre cele mai mari provocări cu care se confruntă sectorul este fragmentarea pieței, diferitele tradiții culturale și limbi: Uniunea Europeană are 24 de limbi oficiale, trei tipuri de alfabet și aproximativ 60 de limbi regionale și minoritare recunoscute. Această diversitate este unul dintre elementele care compun bogatul mozaic european, însă ea împiedică autorii să se

adreseze cititorilor din alte țări, dar și cinefililor și amatorilor de teatru să vadă opere străine. Un sondaj Eurobarometru din 2013 arătat că doar 13% dintre europeni asistă la concerte ale artiștilor din alte țări europene, și doar 4% participă la spectacole de teatru din alte țări europene. „Europa creativă” pune accentul pe cucerirea unui public mai larg și pe stimularea interacțiunii cu acesta, de exemplu prin inițiative din domeniul educației sau prin noi instrumente interactive online, care să facă mai cunoscute publicului operele de dincolo de granițele naționale.

Prin ce diferă Europa creativă față de programele existente Cultură, MEDIA și MEDIA Mundus?

Programul Europa Creativă va combina diferitele mecanisme de sprijin actuale destinate sectoarelor culturii din Europa într-un fel de „ghișeu unic” accesibil tuturor sectoarelor culturale și creative. Cu toate acestea, noul program va continua să răspundă nevoilor particulare și ale altor sectoare culturale și creative, prin intermediul componentelor sale specifice Cultură și MEDIA. Acestea vor valorifica succesul programelor actuale Cultură și MEDIA și se vor adapta provocărilor viitoare. MEDIA Mundus, care sprijină cooperarea între profesioniștii europeni și cei internaționali și distribuția la nivel internațional de filme europene, va fi integrat în componenta MEDIA a programului Europa Creativă.

Europa creativă va include o componentă trans-sectorială?

Această componentă va consta în două părți: mecanismul de garantare financiară gestionat de Fondul European de Investiții și care va fi operațional din anul 2016 va facilita accesul micilor operatori la credite bancare. Componenta trans-sectorială va oferi, de asemenea, sprijin pentru studii, analize și o mai bună colectare de date în scopul îmbunătățirii bazei de date pentru elaborarea politicilor, finanțare pentru proiecte experimentale pentru încurajarea cooperării dintre audiovizual și alte sectoare culturale și creative, precum și finanțare pentru oficiile Europa creativă care oferă asistență solicitanților.

Cum va fi gestionat programul Europa creativă?

Noul program va constitui un punct de acces mai simplu, ușor de recunoscut și ușor accesibil pentru profesioniștii europeni din

domeniul cultural și creativ, indiferent de disciplina lor artistică și va oferi sprijin pentru activități internaționale desfășurate atât în interiorul, cât și în afara UE. Agenția Executivă pentru Educație, Audiovizual și Cultură (EACEA) va continua sistemul actual de gestionare.

Subprogramul Cultură

Subprogramul Cultură sprijină organizațiile culturale și creative pentru a funcționa la nivel transnațional și internațional și pentru a promova circulația transfrontalieră a operelor culturale și mobilitatea actorilor culturali.

Subprogramul Cultură are patru componente:

- **Proiecte de cooperare la nivel european:** sprijină consolidarea capacității sectoarelor culturale și creative de a opera într-un mod competitiv la nivel internațional și promovează circulația și mobilitatea transnațională;
- **Rețele europene:** oferă sprijin pentru promovarea activităților desfășurate de rețelele care funcționează în sectoarele culturale;
- **Platforme europene:** sprijină activitățile desfășurate de organizații cu vocație europeană care stimulează dezvoltarea de noi talente, colaborarea transfrontalieră în vederea identificării de noi categorii de public, precum și stimularea programării operelor din alte țări la nivel european;
- **Proiecte de traducere literară:** sprijinirea proiectelor de traducere literară, diversității culturale și lingvistice din Uniune și din alte țări participante, precum și promovarea circulației transnaționale a operelor literare de înaltă calitate.

Principalele modificări ale Subprogramului Cultură față de Programul Cultură 2007- 2013 se referă la:

- noi obiective specifice și priorități strategice, precum dezvoltarea publicului și întărirea capacității operaționale a sectorului;
- mai puține linii de finanțare (4 în loc de 9);
- procent mai mare de cofinanțare în cazul proiectelor de cooperare cu minimum 3 parteneri – maxim 60% din bugetul eligibil, dar nu mai mult de 200 000 euro;
- simplificări procedurale privind depunerea proiectelor și raportarea;

mai mare deschidere spre cooperarea internațională, prin extinderea teritoriilor eligibile în cadrul programului;

- introducerea unei finanțări speciale pentru platformele culturale europene dedicate mobilității și promovării creatorilor și operelor culturale;

- finanțarea activităților de promovare a traducerilor de opere literare;

- finanțarea traducerilor de opere literare în format electronic (*e-books*). Subprogramul *Cultura* dispune de un buget total de 454,8 milioane euro pentru perioada 2014- 2020.

Subprogramul MEDIA

Subprogramul MEDIA al Uniunii Europene sprijină capacitatea industriei cinematografice europene de a se dezvolta. Subprogramul MEDIA dispune de 56% din bugetul de 1,46 miliarde EUR al programului „Europa Creativă” pentru perioada 2014-2020.

Prioritățile Subprogramului MEDIA

Prioritățile în domeniul consolidării capacităților sectorului audiovizual european de a funcționa la nivel transnațional sunt următoarele:

- facilitarea dobândirii și îmbunătățirii abilităților și competențelor pentru profesioniștii din domeniul audiovizualului și a constituirii de rețele, inclusiv încurajarea utilizării tehnologiilor digitale pentru a se asigura adaptarea la evoluția pieței, testarea de noi abordări pentru dezvoltarea publicului și testarea noilor modele de afaceri;

- îmbunătățirea capacității operatorilor din sectorul audiovizualului de a elabora opere audiovizuale europene și care să aibă potențialul de a circula în UE și în afara acesteia și de a facilita coproducțiile europene și internaționale, inclusiv de televiziune;

- încurajarea schimburilor între întreprinderi prin facilitarea accesului la piețe și la instrumente comerciale care permit operatorilor din domeniul audiovizualului să sporească vizibilitatea proiectelor lor pe piețele UE și pe piețele internaționale.

Prioritățile în domeniul promovării circulației transnaționale sunt următoarele:

- sprijinirea distribuției în cinematografe prin marketing transnațional, branding, distribuția și prezentarea de opere audiovizuale;

- promovarea comercializării, a brandingului și a distribuției transnaționale a operelor audiovizuale europene prin intermediul tuturor celorlalte platforme, altele decât cele de teatru;

- sprijinirea dezvoltării publicului ca mijloc de stimulare a interesului pentru operele audiovizuale europene și de îmbunătățire a accesului la acestea, în special prin promovare, evenimente, educație cinematografică și festivaluri.

Capitala Europeană a Culturii

Titlul de „*Capitală Europeană a Culturii*“ este oferit de către Parlamentul European unui stat sau oraș pe o perioadă de un an, acest program fiind implementat din 1985 și fiind valabil și în prezent. Dacă la început exista doar un oraș care primea acest titlu, începând cu anul 2007, programul a combinat câte un oraș din țările Europei occidentale, cu alt oraș din țările centrale și est-europene. Este un demers al Uniunii Europene care are ca obiectiv evidențierea bogăției și diversității aspectelor culturale comune ale țărilor membre. Urmărește, de asemenea, să faciliteze apropierea popoarelor europene și îmbunătățirea cunoașterii reciproce, evidențierea caracteristicilor comune, creșterea sentimentului de apartenență la un spațiu cultural comun în rândul cetățenilor, stimularea contribuției culturii la dezvoltarea pe termen lung a orașelor și aducerea cetățenilor aproape de valorile europene fundamentale prin limbajul universal al artei și al culturii.

În conformitate cu aceste obiective, activitățile desfășurate de orașul care va fi nominalizat Capitală Europeană a Culturii vor urmări să îmbunătățească sfera de cuprindere, diversitatea și dimensiunea europeană ale ofertei culturale, inclusiv prin intermediul cooperării transnaționale, pentru a extinde accesul și participarea la cultură, a consolida capacitatea sectorului cultural se legăturile acestuia cu alte sectoare și pentru a contura mai bine profilul internațional al acestuia prin intermediul culturii.

Cum funcționează? Cu șase ani înainte de eveniment, fiecare stat membru în cauză, publică o invitație de depunere a candidaturilor destinată orașelor care ar putea fi interesate să obțină titlul. Orașele au la dispoziție zece luni pentru a răspunde cu o prezentare a proiectului general pentru anul în cauză. Această perioadă lungă de timp este necesară pentru planificarea și pregătirea unui astfel de eveniment complex. Orașele interesate să participe la concurs trebuie să prezinte o propunere pentru examinare. Cererile depuse sunt analizate cu un set de criterii stabilite în timpul unei faze de preselecție de către un grup de experți independenți în domeniul culturii. Comitetul de selecție este de acord cu o listă scurtă a orașelor, acestora fiindu-le ulterior solicitată depunerea unor cereri mai detaliate. Comitetul evaluează cererile finale și recomandă un

oraș pentru fiecare țară gazdă. Orașul recomandat devine pasibil de a fi desemnat în mod oficial drept Capitală Europeană a Culturii. Rolul Comisiei Europene este de a asigura că normele stabilite la nivelul UE sunt respectate pe parcursul întregului demers.

Androulla Vassiliou, membră a CE și responsabilă pentru educație, cultură, multilingvism și tineret, a călătorit în perioada 18-20 ianuarie în Riga pentru a lua parte la evenimentele de deschidere a programului Capitală Europeană a Culturii 2014 precum și pentru a lansa Erasmus +, noul program de finanțare al UE pentru educație, formare, tineret și sport, în țară.

În timpul șederii ei, ea a vizitat Piața Centrală, unde, pe cuprinsul întregii zile, au avut loc evenimente legate de Capitală Europeană a Culturii. Seara, ea a ținut un discurs la Arena Riga, înainte de concertul de deschidere dedicat Capitalei Europene, "Rīga dimd" (Riga răsună), care a marcat inaugurarea statutului Capitală Europeană a Culturii.

Spectacolul oferit de un cor leton la Piața Centrală Riga, în lansarea programului Capitală europeană a culturii

Data: 20/01/2014 Referință: P-024788/00-19 Locație: Riga - Town Hall.

© European Union, 2014 / Sursa: AFP-Services ,EC - Audiovisual Service / Fotografie: Znotins Ilmars

Condițiile pentru obținerea titlului sunt foarte stricte. Calitatea programului depinde de:

- respectarea unor criterii artistice și culturale pentru eveniment;
- angajamentul autorităților publice;
- finanțarea proiectelor;
- implicarea tuturor locuitorilor;
- implicarea reprezentanților comerțului, industriei și a societății civile;
- includerea tuturor minorităților etnice.

Numărul orașelor care au purtat distincția de Capitală Europeană a Culturii va ajunge în 2019 la 60. Această acțiune este considerată de cele mai multe ori o inițiativă emblematică culturală a Uniunii Europene. Începând cu anul 1980, rolul culturii în viața orașelor a fost din ce în ce mai conștientizat, și anume de a contribui la bunăstarea cetățenilor și la dezvoltarea unui oraș. Multe dintre orașele care au deținut acest titlu nu au avut parte doar de un an de succes ci și de o moștenire de durată. Toate orașele care intenționează să-și depună candidatura sau care își pregătesc candidatura au propriile obiective locale care corespund circumstanțelor și priorităților sale însă, acesta este un premiu european cu criterii și obiective standard stabilite la nivelul Uniunii Europene care trebuie îndeplinite.

Printre beneficiile obținute de orașele care au deținut acest titlu se găsesc următoarele:

- Titlul a acționat ca un catalizator pentru o schimbare majoră a orașului sau a unei zone a acestuia;
- O creștere vizibilă a respectului de sine și a mândriei față de oraș în rândul locuitorilor;
- O implicare mai mare în ceea ce privește oferta culturală a orașului, mai ales a unor categorii de public a căror participare e mai puțin probabilă;
- Conceperea unor noi oferte culturale, îmbunătățirea competențelor, crearea de noi oportunități pentru artiști și pentru organizațiile culturale;
- Un profil mai bine definit la nivel internațional care se traduce de cele mai multe ori prin dezvoltarea turismului și o reputație mai bună;

- Activitatea culturală din oraș ia avânt și pot fi atrase noi categorii de public;
- O ocazie pentru orașe de regenerare urbană, de creștere a profilului internațional;
- Încurajarea creativității și a inovării, dezvoltarea unor forme noi și durabile de turism. Începând cu Atena care a fost prima capitală europeană în 1985 și până la Mons (Belgia) și Plzeň (Cehia) în 2015, 50 de orașe din Europa au avut titlul de Capitală Europeană a Culturii. În ultimii 30 de ani, inițiativa Capitalele Europene ale Culturii s-a dovedit a fi unul dintre cele mai ambițioase proiecte culturale din Europa. Acțiunea a devenit una dintre cele mai cunoscute și mai apreciate activități ale UE.

Care sunt următorii pași? Capitalele europene ale culturii au fost deja desemnate până în 2018: 2016 - Donostia-San Sebastián (Spania) și Wrocław (Polonia); 2017 - Aarhus (Danemarca) și Paphos (Cipru); 2018 - Leeuwarden (Olanda) și Valetta (Malta) 2019; Plovdiv (Bulgaria) și Matera (Italia). România a participat la rândul ei la acest program în 2007 când Capitala Europeană a Culturii a fost Sibiu alături de Luxemburg, în 2021 fiind iar programată.

II. Gânduri ale tinerilor despre Europa

Europa, un viitor al tinerilor?

ANDREI BUDIȘ,

*Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor,
Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, anul 3*

Mereu mi-am dorit să îmi exprim gândurile și năzuințele cu privire la viitorul tinerilor în Europa și, totodată, la șansele care ar trebui să mi se ivească în față, la care ar trebui să am ocazia să aspir. Mereu am considerat că tinerii reprezintă viitorul acestei societăți, că ei trebuie și pot să aducă o schimbare și să ofere o nouă speranță Europei de astăzi, nu doar privită extins, la nivelul întregii sale construcții, ci și a realității imediate, a manierei în care ea se cristalizează aici și acum, la nivel regional și, mai cu seamă, local. Cu toate acestea, Europa pe care eu cel puțin o întrezăresc astăzi pare mai degrabă o umbră a ceea ce îmi doresc să fie sau chiar a unora dintre idealurilor pe care și le-a asumat. Deși este conturată doar de câteva rânduri, sper ca vocea mea să rețină, fie doar și pentru o clipă, atenția cititorilor, să îmi înțeleagă visul de a crea o schimbare spre o Europă mai bună pentru tineri și, mai mult de atât, ecoul generat prin implicarea constructivă a acestora, fie inițiată doar de un dialog al ideilor, să reprezinte un pas spre schimbare.

Nu pot începe această călătorie spre viitorul pe care mi-l doresc fără să ating câteva subiecte care fac distincția între modul în care văd eu tinerii din prezent, această generație tânără care se zbate să fie ascultată pe plan național și european, să participe la crearea Europei prezente și viitoare, dar și generația prezentă, matură care vede cu ochi buni această situație și care din punctul meu de vedere nu dorește să schimbe mare lucru decât prin cuvinte scrise și vorbe fără sens, ce creează adesea doar iluzia unei Europe ideale.

Aș dori să încep cu generația actuală, care, dacă nu sunt prea direct prin această frază, stă în calea visului meu, parcă făcând cu un scop acest lucru, mă împiedică să îmi creez propriul viitor așa cum îmi doresc. Îmi imaginez cuvintele actualei generații „privim încrezători

în viitor." Această încredere pare a deriva dintr-o Europă a prosperității, adesea invocată de conceptul dezvoltării sustenabile, un loc unde elevii, studenții, tinerii de pretutindeni pot să își îndeplinească visul, să își găsească un loc de muncă, să își formeze o carieră, să își creeze propriul viitor. Oportunitățile oferite de Europa tinerilor sunt diverse. În acest caz, doar programul Erasmus, care este unul dintre cele mai cunoscute programe de către tinerii studenți oferă căi de acces pe piața europeană tuturor tinerilor. Pentru 2014-2020, programul Erasmus + pune la dispoziție 14,7 miliarde de € pentru formarea profesională, studierea limbilor străine, voluntariat și multe altele, lucru ce este destinat pentru peste 4 milioane de tineri, elevi, studenți și adulți². Pe lângă aceste programe, Europa își propune și Strategia Europa 2020, un proiect care privește creșterea economică și a locurilor de muncă. Europa, este acea speranță în care tinerii cred și în care visul lor poate deveni realitate, acea cale de a-și îndeplini scopul și de a spera la un viitor frumos.

Acestea sunt doar câteva cuvinte pe care actuala generație le aduce cel mai des în discuție, dar după cum am mai spus, așa cum viața de zi cu zi pare a ne-o demonstra repetat, ele par desprinse din spațiul maioreșcian al formelor fără fond, iar acest lucru nu reprezintă nimic concret sau antrenează o simplă efervescență a schimbării. Nu doresc să insist mai mult pe această temă a actualei generații pentru că scopul meu principal este generația tânără, din care fac și eu parte. Aș dori în cele ce urmează, pentru a pune în balanță actuala situație și cu ceea ce împiedică tineretul și implicit eu, să visăm, ba nu, să trăim acest vis, un destin mai bun pentru noi, cât și pentru următoarele generații ce vor urma (așa cum definiția dezvoltării durabile o invocă).

Dar oare totul este adevărat, totul este așa de frumos?

Nu.

Aceste lucruri reflectă prea puțin ceea ce este de fapt în realitate. Se vorbește mult prea mult, dar se face prea puțin referitor la soarta tinerilor și în special pe subiecte punctuale ce tind să întrezărească de peste 10, 20 de ani. Soarta tinerilor este din ce în ce mai sumbră, consecințele încep

² European Commission/Programmes/Erasmus-plus/Documents/Erasmus plus leaflet(ro)- http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/documents/erasmus-plus-leaflet_ro.pdf.

să se manifeste din ce în ce mai mult, iar să vorbim despre un viitor realist, conform celor care sunt precizate astăzi, este prea mult spus. Toate aceste documente scrise, anunțuri publicate pe site-uri oficiale, posibilități de finanțare creează adesea himere deghizate în oportunități. Programe, cu rezultate pe termen scurt dar fără un impact durabil, burse ce adesea nu acoperă decât, cu o oarecare exagerare, setea prezentului, ș.a. Parcă în același gând, s-a afirmat recent că această generație a tinerilor europeni reprezintă prima generație de după război în care tinerii vor trăi mai prost decât părinții lor.

Este normal ca o generație tânără la care visurile ar trebui să devină realizabile, să sufere mai mult decât generația părinților? Dacă acum vorbim despre asemenea lucruri, cum o să se desfășoare lucrurile peste 20-30 ani, când următoarea generație va trebui să își croiască, dincolo de vicisitudini, de așa zisele disparități, un viitor? Sunt întrebări la care răspunsurile sunt incerte, iar aceste răspunsuri nu sunt doar ale generație tinere prezente, ci și a persoanelor care în momentul actual încearcă să schimbe ceva, dar rezultatele și răspunsurilor lor sunt neclare.

Poate este prea mult spus să vorbim despre generația următoare a tinerilor și ar trebui să căutăm soluții pentru generația actuală, care suferă acum, în acest moment. Totuși, înainte de a căuta soluții, ar trebui să clarificăm unele dintre problemele care împiedică un tânăr să spere la un viitor adecvat unui cetățean European, ca rezultatul al unei vieți într-o „lume a tuturor posibilităților”.

Sunt diverse aspecte care împiedică un tânăr să se dezvolte pe plan profesional și care să spere la un viitor așa cum și-l dorește. Criza economică reprezintă una dintre cele mai discutate lucruri în timpurile noastre și una dintre principale probleme care împiedică un tânăr să se realizeze. Chiar dacă criza economică afectează întreaga populație a lumii, în Europa, se constată că se manifestă mai puternic pentru generația tânără, șomajul în rândul tinerilor fiind îngrijorător, iar semne de îmbunătățire într-un viitor apropiat par să nu existe. Faptul că tinerii nu reușesc să obțină venituri, nici din munca salarială nici din activități antreprenoriale, lucruri care sunt și ele afectate de criză, determină imposibilitatea lor de a duce un trai decent în prezent, dar mai ales într-un viitor care vine cu pași repezi spre ei și care în loc să fie unul fericit, afectează capacitatea lor de a-și asigura

un viitor financiar. Imposibilitatea tinerilor de a economisi pentru investițiile viitoare sau pentru pensie este o realitate a vieții tinerilor din Europa.

Șomajul în rândul tinerilor este unul de speriat, în luna iunie 2014 aproximativ 5 milioane de tineri (cu vârsta sub 25 de ani) se aflau în șomaj în cele 28 de state ale Uniunii Europene. Acest lucru este unul grav, reprezentând 22% din totalul tinerilor, dar în unele state, precum Spania și Grecia, rata șomajului în rândul tinerilor este și mai rea, ajungând să fie de peste 50% (53,4% în iunie 2014 în Spania). Dacă situația este așa de gravă, de ce nu se face încă nimic? Răspunsul este încă un mister iar rezultate dacă sunt, apar doar scrise, în practică încă nu se rezolvă nimic.

Problemele sunt la fel ca și tinerii, diferite. Tinerii sunt preocupați să își creeze un viitor și leagă această speranță de diplomele pe care le obțin la terminarea unei facultăți, un master sau chiar a unor cursuri care să ateste cunoștințele lor. Totuși, aceste diplome par să-și piardă valoarea, reprezintă tot mai puțin pentru generația tânără de astăzi care începe să se împace cu gândul că terminarea unei facultăți nu mai este ce a fost odată. Imaginea colegilor mai mari, după strădania absolvirii unui ciclu universitar și cu speranțele strivite de masa unei caserii dintr-unul dintre zecile de mall-uri sau supermarketuri deschise, de pildă, este grăitoare în acest sens. Unii ne condamnă pe noi, tinerii, invocând așteptări sau pretenții mari. Însă nu salariile sunt motivul principal al nemulțumirii noastre, ci lipsa posibilității întemeierii unei cariere, a unei evoluții profesionale. Să fie oare de vină statul, așa cum susțin alții, lipsa de implicare a noastră sau chiar nepriceperea de a naviga prin zeci de programe, care ascund oportunități și, fără a mai divaga, le ascund bine. Poate greșesc. Însă mă întreb, care sunt perspectivele unui vânzător la anumite supermarketuri sau ale unui angajat într-una din marile corporații, a cărui exploatare, pardon utilizare se oprește la 40-50 de ani? În altă ordine de idei, unde este vocația care ar trebui să ne insuflă și unde să ne regăsim o materializare a talentului sau măcar a eforturilor noastre de a crește, de a învăța? Spre exemplu, conform unor studii realizate de o revistă britanică, 60% dintre tinerii anchemetați din Europa cu vârsta cuprinsă între 16-30 ani doresc să urmeze studii în medicină și nu vorbim de cazul României unde probleme de acest gen se aud și se întâlnesc mereu, ci și de Slovenia, Cipru, Estonia, Croația și chiar Italia.

Trebuie să ținem cont de faptul că tinerii reprezintă atât prezentul cât și viitorul Europei, în special. Referitor la această cauză, mi-a plăcut foarte mult cum a surprins Paolo Magagnotti³ această problemă: „Trebuie să ne gândim la ce le oferim noi tinerilor care-și termină studiile. Sunt mulți care au diplome din străinătate și nu își găsesc un loc de muncă.” Într-un fel mă bucură aceasta afirmație, dar în același timp manifest și o teamă, teama că toate cele spuse atât de el cât și de multe ale persoane reprezintă cuvinte și promisiuni care se găsesc doar pe o bucată de hârtie, iar faptul că acestea nu se vor întâmpla amplifică neliniștea mea.

Nu am vrut să insist prea mult pe aceste exemple, dar pur și simplu nu am putut să mă abțin, să văd cum visul meu cât și a multor alți tineri este incert. Îmi văd viitorul îngrădit de existența unei Europe fără o șansă plauzibilă pentru tineri. Acestea sunt gândurile mele privind visul European, care, cel puțin când deschidem ochii în zorii unei noi zile, se spulberă, rămânând doar un vis, un ideal. Cauza nefavorabilă pe care tinerii o au astăzi reprezintă o oglindă în care mă privesc și eu, reprezintă un viitor la care eu urmez să particip și mai presus de toate reprezintă visul meu European, un coșmar care mă urmărește și care îmi spulberă speranțele.

Greșesc?

Bibliografie

1. European Commission / Programmes / Erasmus-plus / Documents / Erasmus plus leaflet(ro)-
http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/documents/erasmus-plus-leaflet_ro.pdf (accesat pe 19.04.2015);
2. Radio Europa Liberă/ Tinerii întotdeauna au sperat la o viață mai bună / Veronica Boboc / 18.02.2011-
<http://www.europalibera.org/content/article/2313119.html> (accesat pe 20.04.2015).

³ Paolo Magagnotti- Președintele Asociației Jurnaliștilor Europeni.

Valorificarea identității culturale românești în UE

TIRON LUCIA MĂDĂLINA,

*Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor,
Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, anul 3*

Consider că tema abordată în acest eseu este importantă, deoarece își propune redefinirea identității, evidențierea tradiției culturii poporului român în conjunctura culturii europene printr-un proces de autoevaluare. Scopul lucrării este de a oferi o viziune proprie, conștientă, practică, referitoare la cultura românească și cultura europeană prin prezentarea nevoilor ce schimbă paradigmele culturale, alcătuind un lanț evolutiv. Spațiul european trebuie înțeles ca un loc al întâlnirilor rodnice dintre diverse culturi. Atât cultura, componenta spirituală, cât și civilizația, componenta materială a unei societăți, au fost studiate în procesul de integrare, identitate și diferențiere culturală, globalizare. Astfel, eseu este plasat în context european, fiind o contribuție la reconsiderarea și redefinirea culturii românești în familia europeană.

Într-o lume a globalizării culturale este necesară racordarea și promovarea permanentă a valorilor, ideilor și culturii românești la cultura europeană. Odată cu aderarea la Uniunea Europeană, în anul 2007, au urmat angajamente ce au dus la interpretări disjunctive, integrarea europeană fiind socotită compatibilă cu promovarea valorilor naționale. Cultura românească actuală, în contextul european, se poate studia numai luând în calcul idei, mișcări spirituale, operele unor autori de referință pentru spațiul european și românesc, sisteme de gândire.

Valorile materiale, spirituale, instrumentale și simbolice care constituie depozitul cultural al poporului nostru, memoria istorică, interioară, afectivă, psihologică a acestuia sunt de o importanță deosebită. Prin operele lor, numeroși creatori au expus și transmis propriile idei către generații la rând, constituind identitatea națională care, în viziunea mea, ar trebui făcută cunoscută tuturor cetățenilor europeni. Insistând pe denotația culturii și identitatea unui popor, Alexandru Paleologu considera protejarea culturii fiind „la fel de

importantă ca apărarea teritoriului național". În timp ce sistemele economice și politice evoluează spre integrare, împrumutul și interferența culturală se multiplică.

Uniunea Europeană este o comunitate de civilizații distincte, conservând elemente comune de cultură, cutumă, limbă, credință. Dincolo de diferențele culturilor țărilor membre, pluralismul cultural european protejează diversitatea și încurajează dialogul dintre acestea, contribuind la înăbușirea experienței umane. Prin politica sa culturală, UE promovează cooperarea interculturală, valorificarea patrimoniului național și european, expunerea acestuia publicului larg. În acest sens, cred că România are cu ce se mândri, având în vedere multitudinea și varietatea valorilor, tradițiilor, personalităților culturale marcante.

Diversitatea creșterii Uniunii Europene este considerată a reprezenta un avantaj, nu o amenințare sau o problemă. Ján Figel', fostul comisar european pentru educație, formare și cultură, afirma clar că *„provocarea fundamentală a procesului de integrare este, de fapt, modul de a păstra identitatea culturală distinctă în timp ce se află în dezvoltare o societate multiculturală”*.⁴

Având influențe slave, balcanice și bizantine, România, țară ce a avut de suferit în urma instaurării regimului comunist, prin experiența culturală diversificată, civilizație, particularitățile sale de neconfundat, oferă exemple de necontestată specificitate culturală națională întregii lumi europene contemporane.

Cred că, uneori, cultura românească este neîndreptățită, deoarece este considerată a fi rezultanta unui proces de plagiat, cu greu suprimând decalajul existent, ceea ce nu poate fi decât o dramă. Pe de altă parte, însă, în chip firesc și eclatant, sunt esențiale contribuțiile unor nume ilustre precum: G. Enescu, T. Maiorescu, M. Eliade, M. Eminescu, C. Brâncuși, D. Gusti, E. Ionescu și mulți alții ce au reprezentat cu succes România, ducând mai departe opera lor, chiar și pe alte continente, fără discontinuități, având un parcurs sinuos dar, în cele din urmă, triumfător, iar *„destinul lor individual semnifică,*

⁴ The European policy of education and culture: its contribution to the success of the Lisbon Strategy – the role of regions and cities, disponibil la: <http://cor.europa.eu/en/documentation/brochures/Documents/acbcd50f-35f6-4f62-a739-e82e98be8df2.pdf> , accesat la 10.05.2015.

prevestește și înfăptuiește intrarea spiritului românesc în circuitul valorilor europene și universale”⁵. Probabil nu la fel de mult cunoscut cetățenilor, curentul avangardist european este dator, într-o mare măsură, artiștilor de origine română, doctrinarului dadaismului - Tristan Tzara, întemeind o întreagă manifestare ce are notabile priorități și rezonanțe europene. Încă un motiv de mândrie, nu-i așa?

Într-o perioadă în care comunicarea dintre cetățeni s-a intensificat, pe fondul unei redimensionări a Uniunii din punct de vedere social și economic, culturile naționale au o deschidere firească spre schimbul de valori cu alte culturi, spre dialog și recunoaștere europeană. Pe plan internațional, dezbaterile cu privire la instrumentalizarea instituțiilor culturale, a programelor culturale și a politicilor culturale sunt, în ultimii ani, din ce în ce mai prezente. Prin Hotărârea Guvernului nr.90/2010 privind organizarea și funcționarea ministerului culturii, sectorul culturii este un instrument important pentru coeziunea socială și este un factor de dezvoltare socială și comunitară, contribuind la eliminarea tensiunilor și excluziunii sociale prin dialogul intercultural și promovarea diversității culturale. Pentru a se formula o strategie și o politică culturală specifică, în concordanță cu necesitățile proprii, trebuie găsite soluții în ceea ce privește realizarea unui climat cultural ce poate promova dialogul între colectivități, tolerarea și susținerea diversității de practici și expresii culturale. Identificarea componentelor strategice ce repositionează cultura, transferând-o de la periferie spre centrul preocupărilor, ca parte a strădaniilor de dezvoltare durabilă și coeziune socială este, de asemenea, importantă.

Îmi doresc readucerea în actualitate și promovarea pe o scară largă a activităților unor gânditori români eliști în cadrul colectivității europene referitoare la definirea națiunii și a culturii românești, edificând imaginea României și a românilor în Uniunea Europeană, oferind noi perspective, oportunități și, mai ales, conturând locul pe care îl ocupăm în acest spațiu. Visez la o afirmare a identității culturale naționale pentru că știu că avem extrem de mult potențial, pe care trebuie doar să îl valorificăm!

⁵ Zamfirescu Dan, *Cultura română, o mare cultură cu destin universal*, Editura Roza Vânturilor, București, 1996, p. 22.

Bibliografie :

- Zamfirescu Dan, Cultura română, o mare cultură cu destin universal, Editura Roza Vânturilor, București, 1996.
- *** The European policy of education and culture: its contribution to the success of the Lisbon Strategy – the role of regions and cities, disponibil la: <http://cor.europa.eu/en/documentation/brochures/Documents/acbcd50f-35f6-4f62-a739-e82e98be8df2.pdf> , accesat la 10.05.2015.
- ***Hotărârea nr. 90 din 10 februarie 2010 privind organizarea și funcționarea Ministerului Culturii.

Republica Moldova – un stat rătăcit în drum spre Uniunea Europeană

CARAMAN CRISTIAN,

*Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor,
Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, anul 3*

Cu toții îl cunoaștem pe Martin Luther King sau i-am auzit măcar o dată afirmația: „Eu am un vis...”. Anume așa doresc să încep și eu eseul meu prin a spune același lucru. Eu visez la ziua în care Republica Moldova va deveni un stat european de drept și un membru deplin al Uniunii Europene. În același timp înțeleg că visul este doar începutul, iar fără o piatră de temelie materializată prin fapte nu vom putea niciodată să vedem acest vis împlinit.

Încă de la începutul Uniunii Europene, toate statele din Europa și-au propus să facă tot posibilul pentru a face parte din această comunitate. Iar de-a lungul istoriei aceasta s-a extins de câteva ori, astăzi fiind constituită din 28 de state. Într-adevăr, majoritatea acestor state sunt și au fost în perioada de după cel de-al Doilea Război Mondial țări cu regimuri democratice și o politică deschisă pentru exterior. Republica Moldova, precum și marea parte a estului european au fost cuprinse de ciuma comunismului care a dus la stagnarea acestora timp de jumătate de secol. Desigur, adepții acestor regimuri m-ar putea contrazice, dar istoria ne vorbește de la sine.

Și totuși, ce nu i-a permis Republicii Moldova să devină țară membră UE după căderea URSS, în timp ce alte state: Estonia, Letonia sau Lituania au reușit acest lucru în îndepărtatul 1995? Cauzele sunt diverse, dar elementul principal a fost mereu individul. Desigur ne-am obișnuit să aruncăm mereu cu pietre în clasa politică și să-i învinuim pentru relele care ni se întâmplă și nu pot zice că greșim, dar un lucru trebuie să înțelegem: clasa politică este și va fi oglindirea societății: atât timp cât la nivel de conștiință vom rămâne neschimbați și nu vom întreprinde pași concreți spre a ieși din impas Moldova nu va avea niciodată un viitor european.

Situația totuși nu părea a fi chiar atât de jalnică. Este adevărat că practic cincisprezece ani după independență, nu am făcut decât să

aggravăm situația în care ne aflăm. Un august de vis care anunța un nou început s-a transformat rapid într-un coșmar chinuitor pentru întreaga țară. După această dezamăgire, țara a ales să se întoarcă în trecut și din nou și-a unit destinul cu comunismul. Efectul a fost însă și mai dezastruos, următorii 8 ani fiind plini de eșecuri pe plan internațional. Această perioadă a definit poate viitorul Republicii Moldova pentru mai mult de două decenii. Relațiile cu Uniunea Europeană s-au răcit, de menționat fiind, în primul rând, relațiile cu România. Un val de româno-fobie a venit din partea guvernării de la Chișinău, fapt care a dus la o stagnare pe plan extern, dar și intern, situația economică devenind deplorabilă.

În 2009 părea că lumea s-a mai trezit și că a conștientizat greșeala făcută și, după proteste violente, a reușit să aleagă o guvernare democratică, cel puțin la nivel declarativ. Au urmat evident 5 ani de reconstrucție a țării, în condițiile în care totul arăta deplorabil, totul aducea aminte de comunism și de represiunea suferită de românii din această mică țară.

Și eu sunt român. M-am născut la Chișinău și tot acolo mi-am petrecut cam toată viața. Chiar dacă la Chișinău oportunitățile erau multe și am avut o viață relativ îndestulată, mereu m-a măcinat neliniștea țării mele. Știam că tot ce aveam erau de fapt succesele părinților mei, care au reușit prin muncă și o bună educație să obțină mai mult decât le-a fost promis de circumstanțe. Iată de ce am menționat individul drept reperul principal în definirea viitorului unui popor. Am luptat pentru o schimbare în 2009 și aceasta a venit. Relațiile cu UE și în special cu România s-au stabilizat, fapt care ne-a permis să cunoaștem și noi oportunitățile pe care ni le oferă occidentul. Guvernarea mult mai deschisă de la Chișinău a atras de data aceasta încrederea investitorilor străini, care au fost dispuși să investească. Conform datelor din 2012, Moldova a dispus de cele mai mari investiții europene pe cap de locuitor, circa 41 de euro pentru fiecare din cei 3,6 milioane de oameni. Acest lucru ne demonstrează din nou interesul Uniunii Europene de a aduce economia Republicii Moldova la un nivel adecvat unei comunități de acest gen. Observăm interesul UE de a avea drept vecin și potențial membru o țară cu o economie puternică și dezvoltată, lucru care ar contribui la deschiderea de noi piețe de desfacere, o mobilitate a produselor și a factorilor de producție mai intensă, care din nou ar consolida poziția

de lider a Uniunii, dar și a fiecărui stat în parte. Simpatizanții unui sistem protecționist nu ezită să critice această idee, motivând acest lucru prin declarații populiste conform cărora Republica Moldova urmează să-și piardă suveranitatea și independența economică. Personal aceste declarații mă fac doar să râd la cât de ridicole par, luând în calcul acea jumătate de secol de ocupație sovietică, care nu a adus altceva decât mizerie și nu a făcut decât să inhibe spiritul de antreprenor al românului din Basarabia. De o independență economică nu putem vorbi nici astăzi, Moldova fiind dependentă mult de piața din Federația Rusă, succesorul de drept al Uniunii Sovietice.

După 2009, am primit o mulțime de împrumuturi, majoritatea nerambursabile, cu ajutorul cărora s-a reușit îmbunătățirea nivelului de trai al cetățeanului de rând, iar prin reforme radicale am reușit să asigurăm o rezistență economică în condițiile de criză care a lovit întreaga economie mondială. Infrastructura a fost îmbunătățită prin reconstrucție de drumuri, construcții de rețele de canalizare și conducte de gaze pentru multe dintre satele Moldovei, lucru care a mai spălat din reputația noastră de țară a drumurilor sparte. Sute de școli și spitale au fost modernizate, încât copiilor să le fie asigurate condițiile pentru dezvoltare intelectuală și eventual pentru a reduce din plecările intelectualității peste hotare. Lucrurile păreau că revin la normal. Nu mai puțin important este de menționat deschiderea UE pentru cooperare atunci când cetățenii Republicii Moldova au primit dreptul de a călători în țările din Spațiul Schengen fără vize.

Cu toate acestea, domeniul politic rămâne a fi veriga slabă a țării noastre, sfârșitul anului 2014 fiind plin de evenimente cu tentă negativă, care au pătat din nou reputația Republicii Moldova pe plan internațional. Elita politică de la Chișinău pare să nu mai fie interesată în continuarea parcursului european. Alegerile de la 30 noiembrie 2014 și crearea unei guvernări în coaliție cu Partidul Comuniștilor, ne-au dat primul semnal de alarmă în acest sens. Motivele pot fi diferite, fie presiunea din partea Rusiei și conflictul din Ucraina au determinat elita de la Chișinău să facă acest lucru, fie aceeași elită politică se simte amenințată de Uniunea Europeană care cere cu desăvârșire reforme radicale în justiție și finanțe, domenii care au hrănit timp de două decenii politicienii corupți de la Chișinău. Oricare ar fi motivul acestei decizii, Moldova a demonstrat încă o

dată că îi lipsește curajul și mai are mult de lucrat pentru a conștientiza necesitatea aplicării de urgență a unor reforme majore în mai multe domenii de importanță primordială. Iar dacă acest lucru încă nu i-a convins pe toți de gravitatea situației în care se află țara, atunci e de menționat faptul că la începutul acestui an a fost descoperită schema frauduloasă prin care, timp de trei ani, au fost atribuiți și transferați peste hotare un miliard de euro din două bănci comerciale din Republica Moldova. Foarte posibilă este implicarea în această acțiune a mai multor oameni de afaceri și demnitari de stat, fapt ce demonstrează din nou cât de fragil este sistemul bancar, iar dacă un miliard de euro poate părea puțin pentru unii, un lucru greu de crezut, reamintesc că această sumă reprezintă circa 13% din produsul intern brut al țării. Reacția poporului a urmat nu demult prin organizarea de Meeting-uri pașnice, lucru care ne vorbește despre frica inexplicabilă de politicieni, ce în esență își dețin pozițiile tot datorită celor care i-au ales și fac abuz de putere sau trafic de influență doar pentru că indivizii nu au simplul curaj de a-și apăra drepturile fundamentale oferite acestora prin lege.

Ultimele evenimente nu au făcut decât să ne arate cât de departe suntem de a ne îndeplini visul european și cât de greșit este să așteptăm rezultate de la autorități, atât timp cât noi nu depunem nici cel mai mic efort pentru a ne reorganiza noi înșine și de a ne desprinde de fobia de schimbare. Încă mai am senzația că jumătate din populația Republicii Moldova pare să sufere de sindromul Stockholm și refuză să conștientizeze cât de mult ne-a costat trecutul sovietic.

Cei trei ani de studenție la Iași nu au făcut decât să-mi întărească convingerile, conform cărora un viitor prosper pentru Republica Moldova nu poate fi atins decât alături de Uniunea Europeană. Chiar dacă am locuit în zona cea mai apropiată de malul stâng al Prutului, nu am avut cum să nu observ schimbările pozitive și optimismul pe care îl inspiră România sub cupola UE, iar toate declarațiile euroscepticilor de la Chișinău, care aduc România drept exemplu al eșecului integrării europene, mi se par tot mai puțin întemeiate și mai absurde. Este adevărat că România, care face parte din penultimul val de extindere al UE, mai are de lucrat asupra unor aspecte, dar drept potențial membru, iar ulterior parte a Uniunii Europene, a înregistrat progrese la care Republica Moldova poate doar să viseze.

Concluzionez, prin a spune că visul de a vedea Republica Moldova un stat pe deplin european, este ceea ce definește întreaga mea generație, iar acum urmează să depunem un efort colosal pentru a ne reîntoarce pe calea integrării europene, iar acest lucru începe odată ce fiecare dintre noi va conștientiza necesitatea de a acționa în acest sens și de a ne regăsi calea spre Uniunea Europeană.

Statele Unite ale Europei

AURSULESEI TUDOR MUGUREL,
*Facultatea de Economie și Administrarea
Afacerilor,
Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, anul 3*

Prin acest eseu urmăresc să evidențiez stadiul actual al integrării la nivelul continentului european. În același timp încerc să aduc câteva motivații atât pro cât și contra unei uniuni politice. Uniune politică, care ar putea crea un pol de concurență real Statelor Unite ale Americii. Pe această temă există foarte multe controverse la ora actuală, dar poate cea mai bună întrebare care apare este: Uniunea Europeană suportă transformarea în Statele Unite ale Europei (SUE)?

Un efect, nu un scop

Surprinzător poate, pentru prima dată ideea unei uniuni politice la nivel european a apărut încă din anul 1946, când la Universitatea din Zurich, Winston Churchill vine cu ideea de a se constitui un fel de stat al Europei, o idee de un foarte mare curaj pentru acei ani. În anul 1992 se semnează Tratatul de la Maastricht, tratat ce creează Uniunea Europeană. Acum se planifică constituirea uniunii monetare și se pun bazele unei viitoare uniuni politice. Semnarea tratatului și numele dat comunității emite un semnal clar, se dorește ca Europa să fie mai mult decât o simplă uniune economică. Tot atunci se stabilesc și obiectivele Uniunii Europene:

- Promovarea progresului economic și social, în special prin desființarea frontierelor interne și stabilirea unei uniuni economice și monetare introducând o monedă unică;
- Afirmarea identității uniunii, printr-o politică externă și de securitate comună, care ar putea conduce la o apărare comună;
- Întărirea protecției drepturilor și intereselor cetățenilor statelor membre prin instituirea cetățeniei europene;

- Dezvoltarea unei cooperări strânse în domeniul justiției și afacerilor interne.⁶

De-a lungul istoriei integrării europene, au fost foarte multe alte planuri de constituire în cele din urmă a unei uniuni politice. Din păcate sau din fericire, s-a luat decizia ca acest tip de integrare să nu fie un scop în sine ci să fie un efect al măsurilor luate de-a lungul timpului. Așa se face că nici după mai bine de 60 de ani de la începerea procesului de integrare europeană, încă nu putem aduce în discuție conceptul de Statele Unite ale Europei. Iarăși foarte controversată este decizia autorităților europene de a merge pe o extindere teritorială în loc să meargă pe o dezvoltare internă.

Este utilă existența SUE?

Pe fondul relațiilor internaționale actuale, reuniunea Uniunii Europene sub un singur stat ar fi o mișcare extrem de inteligentă. În primul rând s-ar crea un stat puternic din punct de vedere economic. La acest capitol, Europa ar triumfa într-o luptă directă cu orice stat. Un alt aspect extrem de important ar fi crearea unei politici de apărare comune, lucru foarte benefic ținând cont de conflictele ce mocnesc în această zonă a pământului. Integritatea Europei este amenințată în fiecare moment: pe de o parte Rusia care încearcă o destabilizare a estului continentului, dar și o amenințare venită dinspre Statul Islamic, grupare teroristă ce își extinde vertiginos activitatea în nordul Africii și trimite amenințări constante către continentul european. O legislație comună și un organ decizional unic la nivelul continentului ar fi din nou destul de importante, astfel ar dispărea discrepanțele legislative dintre țări.

Cu toate acestea, cu ce ar ajuta crearea Statelor Unite ale Europei un simplu cetățean? Nimic mai simplu. Dacă Europa ar deveni principalul actor economic la nivel mondial, economia s-ar dezvolta, s-ar crea noi locuri de muncă, ar dispărea discrepanțele dintre diferitele țări ale continentului. În acel moment nu o să mai putem afirma că Germania este mult mai dezvoltată economic față de

⁶ Cărăușan, M.V., UE – Structuri, mecanisme și instituții administrative în Uniunea Europeană, Editura Tritonic, București, 2012, pp.59-119.

România, ambele țări vor face parte din același stat. O politică militară comună ar garanta siguranța cetățenilor europeni, riscurile unor atacuri militare venite din exterior s-ar diminua simțitor. Iar din punct de vedere al legislației s-ar crea o transparență totală la nivelul continentului, nu ar mai apărea diferențe legislative, care ar putea conduce la costuri suplimentare sau situații delicate.

De ce nu ar fi posibilă crearea SUE?

La ora actuală lista scepticilor este mai mare ca cea a optimiștilor. Lucru ce nu ar trebui să fie de mirare, atâta timp cât există numeroase neînțelegeri și contradicții la nivelul statelor membre ale Uniunii Europene. Criza economică a reușit să facă țările membre UE să-și dea cărțile pe față și să-și arate interesele. S-a putut observa că în perioada de criză chiar dacă statele funcționează ca o uniune economică, fiecare este pe cont propriu. Lucru ce a condus la o altă criză, criza zonei euro. Aici lucrurile au început să se complice, intervenția Germaniei în Grecia nu a condus decât la un adevărat val de ură al elenilor față de germani. Val care e pe cale să explodeze și să conducă în premieră la o „dezintegrare” a uniunii monetare prin plecarea Greciei din cadrul ei.

La acest capitol trebuie să menționăm și conflictul din Ucraina, dar și implicarea Rusiei în politica externă a unor state din Uniunea Europeană. În primul rând, statele europene nu reușesc să adopte un discurs comun asupra sancțiunilor impuse Rusiei. În același timp, Rusia a reușit să influențeze unele state precum Ungaria, Bulgaria, Grecia sau Cipru, ultimul fiind un stat membru UE, care a decis să-și deschidă porturile pentru flota armată rusă. Chiar și puternica Germania are un discurs mult mai blând în privința Rusiei, față de țări precum Marea Britanie sau Franța, asta datorită dependenței față de gazul rusesc, dar și a parteneriatelor germano-ruse din afaceri.

Părerea mea contează?

Fac parte dintr-o generație de tranziție, una dintre primele generații născute după revoluție. Nu am trăit acel vremuri sumbre pentru poporul român, dar nu m-am născut nici într-o perioadă în care

România o ducea bine. Pot spune că am fost martor la procesul de „democratizare” a țării noastre. În același timp eram prea mic să realizez ce se întâmplă în imediata vecinătate a țării noastre. Nu înțelegeam în anul 2005 de ce toată lumea se bucură că România a semnat un act prin care urma să intre în ceva mare... Cred că în același an am văzut pentru prima dată o monedă de un euro, sincer nici nu știam ce reprezintă. Țin minte că pe 1 ianuarie 2007 părinții mei vorbeau despre un viitor mai bun începând de atunci. Atunci am auzit pentru prima dată de Uniunea Europeană și am fost curios ce reprezintă.

Anii au trecut, am ajuns să fiu student la o facultate de economie, la secția de relații internaționale. Acum înțeleg ce reprezintă Uniunea Europeană și cât de benefică a fost integrarea țării noastre. Dar de ce să nu mergem mai departe? Cele mai bune vise sunt cele mărețe. Chiar dacă momentan conceptul de Statele Unite ale Europei mi se pare unul extrem de fictiv și îi dau extrem de puține șanse, de ce nu ar trebui să lucrăm la el? Repet, mi se pare improbabil datorită evenimentelor recente, dar poate peste un an se va dovedi că aceste evenimente au condus de fapt la o întărire a relațiilor interstatale din cadrul Uniunii.

Sunt de părere că Uniunea Europeană trebuie să se dezvolte, dar nu teritorial ci intern. Doar asta ar mai putea conferi statelor mai slab dezvoltate din estul Uniunii o șansă de a egala vestul. Iar dacă această dezvoltare continuă și ea ar conduce în cele din urmă la Statele Unite ale Europei, cu atât mai bine.

Bibliografie

- ***, Arguments against the European Union, Civitas, 2014, la linkul: <http://www.civitas.org.uk/eufacts/OS/OS13.php>, accesat la 09.03.2015
- Bărbulescu, I.G., UE – Politicile extinderii, Editura Tritonic, București, 2006
- Cărbăușan, M.V., UE – Structuri, mecanisme și instituții administrative în Uniunea Europeană, Editura Tritonic, București, 2012, pp.59-119

Cuvântul: un fundament social

AGAFIȚEI ALINA FLORINA,
Facultatea de Economie și Administrarea
Afacerilor,
Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, anul 3

Lumea din jurul nostru se schimbă. Într-un mod continuu, fie că sunt pași mici sau mai mari, decizii personale sau decizii luate la nivel de stat. Implicarea activă a cetățeanului a câștigat o nouă dimensiune, iar statutul social a recuperat din terenul pierdut. În jurul nostru, se duce un război tăcut, unul al lucrurilor pe care nu le spunem și altul, al lucrurilor care nu ni se spun. La mijloc, între clasa politică și miezul națiunii se află poporul, care îi conferă unei țări entitate, apartenență la ceea ce se poate numi cultură, spirit, moștenire.

Modul în care poporul percepe suma evenimentelor din jurul său nu poate fi tradus decât prin propriul limbaj, al gândirii individuale, însă poate fi ajutat de către factorii adiacenți, care înlesnesc procesul de bună conviețuire între un popor și restul popoarelor. Deciziile sunt luate la nivel înalt, în birouri cu uși închise, însă scânteile care au aprins focul în lideri provin din partea oamenilor din toate păturile societății. Provocarea este să poți controla ceea ce se întâmplă înainte de luarea unei decizii majore, să vezi dincolo de zidul funcției, de granița legală, să poți citi în mintea individului. Iar pentru ca acest lucru să se întâmple, liderii și națiunile pe care le conduc trebuie să își reorganizeze modul de abordare.

Acum 15 ani a fost folosită pentru prima dată o sintagmă care avea să capete sens, astăzi poate mai mult ca niciodată. Aceasta este sâmburele Uniunii Europene, respectiv „Unitate în diversitate”. Într-adevăr, cu toții suntem diferiți, ne-am format altfel, nu doar în materie de educație, background social, cultural, tradiții, sentimente patriotice și devotament față de țară. Ne-am auto-educat, am înnotat în această mare de oameni diverși pentru a ne găsi locul.

După cum spuneam, schimbările se produc. Mai întâi, în mentalitatea umană, de la tineri la adulți și bătrâni, reorganizarea gândirii este un pas major în emanciparea sau regresul unei populații. La mai bine de

două decenii de la căderea regimului comunist în România, tineretul țării noastre se află pe un drum nesigur, pavat cu insecurități personale, alimentate de crizele din jur, fie ele de tip economic, politic sau social. Tineretul și adulții din România sunt mișcați de ceea ce se numește nemulțumire, iar cei care aparțin gărzii vechi evocă fantomele unui regim care a blocat în fond țara noastră într-o încăpere închisă cu cheia de către altcineva.

Acolo, în acea cameră, în timp, oamenii și-au distorsionat ideile, modul de viață și a fost nevoie de o rupere din partea celorlalți, închiși la rândul lor în alte camere, să spargă zidul lor pentru a-l fisura pe al nostru. Tinerii României au idealuri, nu au neapărat visuri nerealizabile, ei își doresc stabilitate de toate tipurile și în principiu bunăstare și fericire. Cele două noțiuni conviețuiesc, întrucât se completează. Tinerii își doresc locuri de muncă, plătite corect, procesul lor de selectare pentru a fi cooptați în sistem să fie unul legal și nu bazat pe nepotism. Există numeroase oportunități în Europa actuală pentru a convinge un tânăr să muncească, dar dorința pornește din miezul său.

Tânărul nu poate fi motivat de gânduri curate dacă apele în care se scaldă sunt murdare. În acea mare a diversității în care înotăm cu toții trăiesc pești mai mari, mai mici. Nu întotdeauna cei din urmă ajung să fie mâncați pentru ca doar cei mai puternici să supraviețuiască. Lucien Sfez (2002:111) spunea că *„dacă vrem să ajungem la o comunicare substanțială între noi și lume, trebuie să ne raportăm permanent la trei perspective, la trei principii sau opțiuni”*⁷, care implică lumea exterioară, situația locuitorilor și expresia justă a intenției de a comunica. Ori, la baza oricărei acțiuni se află cuvântul.

Cuvântul gândit, rostit, așternut pe hârtie. Cuvintele pot lega popoarele între ele, indiferent de limba unei națiuni. Prin vorbe, considerate uneori simple, rareori decisive, s-au negociat tratate de pace, războaie, s-au semnat sentințe, s-au aprobat legi, etc. Granița dintre persuadare și manipulare este una foarte fină.

După cum semnala și Philippe Breton (2005:25): *„Manipularea constă în a intra prin efracție în mintea cuiva pentru a-i forma o opinie sau a-i provoca un comportament fără ca el să știe că efracția*

⁷ Lucien Sfez – O critică a comunicării, editura Comunicare.ro, 2002, București.

*s-a produs*⁸. Cred într-un proces de educare a tineretului european pentru înlesnirea înțelegerii propriei națiuni și a construcției UE. Investiția în educație este poate una dintre cele mai importante, căci prin accesul la școlarizare, mintea capătă rădăcini. Ori prin acestea, individul poate să se stabilizeze în societate, în propria-și lume, se poate integra în ceea ce unii ar numi micro-universul din macro-univers. Prin privarea unei persoane de la școlarizare se ridică mizele, căci un popor care nu este educat în mare parte riscă să fie controlat și nu într-o manieră pozitivă. Sistemul educațional al Uniunii Europene ar trebui să își păstreze parametrii de funcționare, deși costurile economice sunt mari, pentru a oferi și menține ceea ce se numește sistem de stat.

După cum am putut vedea, guvernele țărilor fac eforturi pentru simple programe care vizează educația, a se vedea exemplul României în cazul Cornul și laptele. Un program care de altfel nu are succes. De ce? Pentru că așa cum era menționat anterior, cetățenii unei țări trebuie să se afle într-o relație de comunicare cu liderii. Cunoașterea vine din ambele părți, vocile trebuie să se facă auzite. Prin cuvinte ne putem exprima nemulțumirile și tot prin ele se vor lua măsurile necesare.

Cine este de vină pentru neînțelegerile dintre națiuni? Pentru conflictele dintre Rusia și Crimeea sau Rusia și Ucraina? Pentru ridicarea bazelor de scut anti-rachetă pe teritoriul european? Cetățenii, conducătorii? Eu aș îndrăzni să spun că interesele. Națiunile nu se urăsc între ele, nu își doresc morți nenumărate și decline economice. Fiecare stat are la bază ceea ce fiecare om păstrează în sinea lui: o doză mai mică sau mai mare de egoism. Așadar, ce trebuie educat este simțul uman pentru a-și păstra discernământul. Prin acesta, cumulat cu o bună pregătire școlară, prin conștientizarea individualității în sistemul social colectiv, prin integrarea în comunitate, putem accede spre prosperitate. Oamenii vor să audă ceea ce își doresc, însă aceștia nu trebuie lingușiți. Oamenii știu să distingă adevărul de minciună. Ocolirea faptului că majoritatea au un raționament nu indică decât o mare tulburare a diversității în care se scaldă liderii politici. Doru Pop (2001:20)

⁸ Philippe Breton – Manipularea cuvântului, editura Institutul European, seria Științele comunicării, Iași, 2006.

evidenția importanța forței colective, căci „*opinia ca asociere temporară a ideilor unui grup și ca bun simț comun al societății este o versiune, o prelungire a acțiunii lui honnête homme al lumii burgheze de la începutul modernității*”⁹. Nu știu dacă mai putem vorbi de valorile valabile acum două secole, însă ele nu trebuie să se fi schimbat cu mult. În fond, oamenii de acum 200, 500 sau 1000 de ani își construiau viețile tot în jurul unor nuclee care integrau binele personal cu cel colectiv. Întrebarea care survine acum este: *ce trebuie făcut pentru ca legăturile dintre națiuni să se îmbunătățească, în afară de menținerea sau stabilirea unei comunicări eficiente?*

Cred că putem vorbi de stabilirea de noi acorduri, de negocieri intense, bazate pe cercetări anterioare care implică o cunoaștere a majorității sociale a fiecărui stat. Prin sondaje de opinie, reflectarea în presă, analiza nemulțumirilor și doleanțelor colective sau individuale, se pot contura ulterior planurile de acțiune.

Acestea vor fi întreprinse nu doar după interesele liderilor, ci după interesele țării. Combaterea unor probleme de ordin mondial, care vizează securitatea primează, desigur, însă fiecare conducător trebuie să știe că timpul său și al altora este limitat. Nimeni nu trăiește veșnic, nimeni nu este la cârma unei națiuni veșnic. Uniunea Europeană ar trebui să își implice într-o mai mare măsură organismele legislative în ceea ce privește buna funcționare și poate că ar fi indicat ca implicarea la nivel economic să fie cântărită mai bine în balanță, căci fondurile sunt limitate.

Ceea ce avem la finalul zilei sunt cuvinte. Le citim în ziare, le auzim la radio sau la televizor. Înotăm în acea mare a diversității, a pluralității de opinii, însă totuși păstrăm cadrul social în care trăim. Comunicăm. Zilnic. Cu vânzătorul de la colț, cu angajatul sau angajatorul nostru, cu profesorii, prietenii, colegii, familiile noastre, însă niciodată nu ne punem întrebarea: oare ce își dorește fiecare? Mai degrabă ne chestionăm în privința dorințelor proprii, a aspirațiilor individuale, care ulterior se leagă sau nu. Poate că ar trebui să ne întoarcem la fundamentele simple, cele care evocă cuvântul ca un liant social. Numai prin comunicare putem afla ceea ce se va întâmpla cu națiunile noastre, cu viitorul nostru. Prin

⁹ Doru Pop – Introducere în teoria relațiilor publice, editura Dacia, colecția Științe Sociale, 2001, Cluj Napoca.

comunicare, tânărul neangajat sau prost plătit își va spune păsul, numai prin vociferarea ideilor, fiecare individ își va recâștiga locul în societate. Paul Watzlawick spunea că orice am face nu putem să nu comunicăm. Eu îi completez opinia, spunând că orice am face, da, nu putem să nu comunicăm. Însă ce se întâmplă atunci când restul nu știe să traducă sau să înțeleagă ceea ce ai comunicat? Pornind de la această întrebare, să reclădim societățile, să punem cărămidă cu cărămidă la temelia unor țări care sunt guvernate prin puterea cuvântului, dar al unuia asumat.

Bibliografie

1. Lucien Sfez – O critică a comunicării, editura Comunicare.ro, 2002, București.
2. Philippe Breton – Manipularea cuvântului, editura Institutul European, seria Științele comunicării, Iași, 2006.
3. Doru Pop – Introducere în teoria relațiilor publice, editura Dacia, colecția Științe Sociale, 2001, Cluj Napoca.

Despre Centrul de Studii Europene al Universității „Alexandru Ioan Cuza” Iași

Centrul de Studii Europene (CSE) funcționează ca departament inter-facultăți în cadrul Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, asociind resurse din domenii diferite ale studiilor europene (economie, drept, istorie, științe politice și administrative, geografie, dezvoltare regională, altele), în realizarea unor programe specifice de educație, cercetare, formare profesională, documentare/informare. Centrul funcționează din anul 2000, ca rezultat al participării UAIC la proiectul PHARE RO 9706-01-02 „Înființarea de Centre de excelență în Studii Europene”.

Prin valorificarea expertizei în domeniu și prin dezvoltarea de parteneriate, CSE susține dezvoltarea dimensiunii europene a programelor de educație și formare profesională din universitate, contribuie la o mai bună cunoaștere a UE și a procesului de integrare, promovează excelența în educația și cercetarea în studii europene.

Centrul organizează programe de educație și formare profesională prin studii interdisciplinare și specializate de master și cursuri postuniversitare de scurtă durată, realizează cercetări și oferă consultanță în domeniul studiilor europene, participă la programe naționale și internaționale de cooperare în educație și cercetare, promovează informarea, dezbateră și dialogul cu privire la Europa și procesul de integrare prin conferințe, seminarii, publicații de specialitate.

În realizarea diferitelor programelor derulate, CSE colaborează cu profesori și cercetători din departamentele UAIC, din instituții similare din România, din state membre UE sau din țări terțe, dezvoltă parteneriate cu instituții publice și organizații, acționând ca element de conexiune între mediul academic, factorii de decizie politică și mediile locale, respectiv regionale de afaceri.

Centrul de Studii Europene este membru fondator al Asociației Române de Studii ale Integrării Europene și face parte din rețeaua Jean Monnet (9 acțiuni până în 2009), Rețeaua Națională a Centrelor de Studii Europene (opt centre), Rețeaua Centrelor de Documentare Europeană (peste 400), Rețeaua Team Europe, Rețeaua comunicatorilor REGIO Nord Est, Rețeaua de inovare Nord Est.

Începând cu anul 2009, CSE a fost integrat în rețeaua Centrelor de excelență Jean Monnet, iar din 2008 coordonează activitatea Centrului de Documentarea Jean Monnet al UAIC Iași (componenta a rețelei Europe Direct).

Centrul de Studii Europene promovează dimensiunea europeană a educației și formării profesionale, dezvoltă cercetarea în domeniul studiilor europene, contribuie la o mai bună cunoaștere și înțelegere a procesului de integrare europeană și a exigențelor de participare a României la acest proces din perspectivă multi și interdisciplinară.

Prioritățile strategice ale CSE sunt:

- inițierea și dezvoltarea educației și formării profesionale în domeniul studiilor europene și al strategiilor/politicilor de dezvoltare regională;
- extinderea și consolidarea disciplinelor de studii europene în instituțiile de educație secundară și universitară;
- dezvoltarea cercetării științifice în domeniul integrării europene cu focalizare pe extinderea UE către țările central și est europene și ameliorarea perspectivelor de integrare prin dezvoltare regională;
- dezvoltarea de parteneriate europene în domeniul educației și cercetării, în cadrul programelor ERASMUS, ERASMUS MUNDUS, JEAN MONNET, FP7, ESPON, altele;
- promovarea mobilităților educaționale și de cercetare pentru specialiști și studenți;
- facilitarea și promovarea informării publicului larg în diferite domenii de interes;
- furnizarea de sprijin profesional pentru elaborarea și managementul proiectelor de dezvoltare regională.

Deschiderea Centrului de Studii Europene către publicul larg prin dialog și parteneriat, constituie, de asemenea, un suport pentru :

- promovarea valorilor europene și a drepturilor cetățenilor europeni
- inducerea, diseminarea și instituționalizarea ideilor de apartenență la civilizația europeană și a sincronizării cu modelul UE;
- formarea unei opțiuni responsabile a cetățenilor și comunităților locale privind integrarea europeană, în spiritul valorilor individualismului, civismului și raționalismului economic occidental, care au generat Europa modernă.

Mai multe informații pe www.cse.uaic.ro